Ազգ
Azg
armenian daily
25 ՄԱՅԻՍ 1999 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 95 (1840)

Հրաժեշտ կոնյակին

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Մայիսի 25-ին Երեւանում կկայանա Երեւանի կոնյակի գործարանը՝ որպես սեփականություն ֆրանսիական «Պեռնո Ռիկար» ընկերությանը հանձնելու համաձայնագրի ստորագրման արարողությունը: Այդ մասին հաղորդեցին գործարանի տնօրինությունում: Սպասվում է, որ արարողությանը կմասնակցի Հայաստանի վարչապետ Արմեն Դարբինյանը:

Հիշեցնենք, որ «Պեռնո Ռիկարը», առաջարկելով 30 մլն դոլար, հաղթել էր Երեւանի կոնյակի գործարանի վաճառքի համար կազմակերպված միջազգային մրցույթում: Անցյալ տարվա կեսին այդ ընկերության հետ ստորագրվել էր համաձայնագիր, որի հիման վրա ֆրանսիացիները 2 մլն դոլար էին ներդրել՝ մինչեւ 1998 թվականի վերջը գործարանի վարձակալության իրավունքի համար, որից հետո նրանք պետք է վճարեին մնացած 28 մլն դոլարը: Սակայն դեկտեմբերին կողմերը պայմանավորվեցին գործարքի վերջնական ձեւակերպման ժամկետը մինչեւ 1999 թվականի հունիսի 30 տեղափոխելու մասին:

Վաղը՝ համաձայնագրի ստորագրումից հետո, Երեւանի կոնյակի գործարանը վերջնականապես հանձնվում է «Պեռնո Ռիկարին», իսկ 28 մլն դոլարը՝ Հայաստանի կառավարության տնօրինությանը:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ

Տարաձայնություննե՞ր Հռոմի պապի առաջիկա այցելության շուրջ

Վերջերս Մայր աթոռ ս. Էջմիածնում կայացած հոգեւոր խորհրդի նիստին մասնակցեցին աշխարհի տարբեր մասերից Հայաստան ժամանած բարձրաստիճան հոգեւորականներ, որոնց թվում Ստամբուլի եւ Երուսաղեմի պատրիարքները, Հյուսիսային Ամերիկայի եւ Կանադայի հայկական եկեղեցու արեւելյան եւ արեւմտյան թեմերի առաջնորդները, ինչպես նաեւ Եվրահայկական եկեղեցու թեմերի առաջնորդները:

Օրակարգի հարցերի թվում էին եկեղեցու առաջարկած նոր կանոնները, հուլիսին Հռոմի Հովհաննես-Պողոս Բ պապի այցելությունը, սեպտեմբերին կայանալիք սփյուռք-հայրենիք համագումարում եկեղեցու դերը եւ Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700 ամյակի տոնակատարությունները 2001 թվին:

«Ազգ-միրոր» համակարգչային ծառայությունից ստացված ֆաքսը նշում է, որ նիստերի ընթացքում որոշ հոգեւորականների շրջանում նկատվել է դժգոհություն Հռոմի պապի այցելության առնչությամբ, առաջին հերթին այն պատճառով, որ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն Հայաստան այցելության հրավերը նրան ուղղել էր առանց խորհրդակցելու իրենց եւ մյուս հոգեւորականների հետ եւ երկրորդ, որ պապը կարող էր փորձ անել Հռոմի ազդեցությունը տարածել Հայաստանյան առաքելական եկեղեցու վրա:

Եկեղեցիների համագործակցության ուղիների իր եռանդուն որոնումներում Հովհաննես-Պողոս Բ պապը հատկապես ուղղափառ եկեղեցուն էր ձեռք մեկնել, սակայն ռուսական ուղղափառ եկեղեցին այդպես էլ նրան չհրավիրեց: Այս ամսվա սկզբին Ռումինիա կատարած նրա այցն առայժմ միակն է այդ առումով:

ԱՄՆ

Օլբրայթը ձեռ չի քաշում 907 հոդվածից

Էլեկտրոնային փոստով ստացված լրատվությունը տեղեկացնում է, որ ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը շարունակում է եռանդուն պայքարը հօգուտ 907 հոդվածի վերացման: Իր գրավոր հայտարարության մեջ նա նշել է, որ այս տարի Քլինթոնի վարչակարգը կվերանորոգի իր պահանջն այդ հարցում:

Միեւնույն հայտարարությամբ նա փետրվարին հանդես էր եկել Սենատի արտաքին հարաբերությունների հանձնախմբի առաջ:

«907 հոդվածի վերացումը ծառայելու է Ադրբեջանին եւ նրա նմաններին հասկացնելու, որ Մ. Նահանգներն ինչ էլ լինի պաշտպանելու է նրանց: Դրանով փաստորեն Մ. Նահանգներն օրինականացնում է Ադրբեջանի կողմից Հայաստանի եւ Ղարաբաղի նկատմամբ իրականացվող շրջափակումը եւ պարգեւատրում Ադրբեջանին ԵԱՀԿ խաղաղության ծրագիրը մերժելու համար», ասել է Ամերիկայի հայկական համագումարի կոնգրեսական հարաբերությունների գծով տնօրեն Բրայան Արդունին: Հիշեցնենք, որ հակառակ Քլինթոնի վարչակարգի եւ նավթարդյունաբերող ընկերությունների ճնշումներին, Ներկայացուցիչների պալատն անցյալ տարի մերժել էր 907 հոդվածի վերացումը՝ նշելով Ադրբեջանում գոյություն ունեցող կաշառակերությունն ու մարդկային իրավունքների խախտումները:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Շառլ Ազնավուր. «Ես միշտ օգնել եմ եւ կօգնեմ Հայաստանին»

«Ազնավուրը՝ Հայաստանին» կազմակերպության երեւանյան գրասենյակը Շառլ Ազնավուրից մամուլին տրամադրելու համար ստացել է հետեւյալ հաղորդագրությունը.

ՓԱՐԻԶ, 24 ՄԱՅԻՍԻ, 1999 Թ.: Ես համոզված եմ, որ ցանկացած երկիր կարող է զարգանալ եւ բարգավաճել միայն այն պարագայում, երբ ժողովուրդը դառնում է որոշումներ կայացնելու գործընթացի ակտիվ մասնակիցը: Պետք է այդ պատճառով վախենալ մեկնաբանություններից կամ կառուցողական քննադատությունից: Այդպիսին է եղել իմ մտադրությունը, երբ ես հարցազրույց եմ տվել «Նուվել դ'Արմենիին»: Դժբախտաբար, բայց եւ Հայաստանում խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ հասկանալի պատճառներով տարբեր քաղաքական ուժեր իմ հարցազրույցը մեկնաբանել են իրենց շահերին համապատասխան: Ես կտրականապես մերժում եմ հայաստանյան մամուլում հայտնված սխալ մտքերը: Ես միշտ եղել եմ եւ կլինեմ նվիրված օժանդակողը Հայաստանին եւ նրա ժողովրդին, սակայն ես չեմ ցանկանում, որ դա ընդունվի այնպես, կարծես թե հենց այդպես էլ պետք է լիներ: Իմ մարդասիրական կազմակերպությունը՝ «Ազնավուրը՝ Հայաստանին», եղել է հայ ժողովրդին իմ նվիրվածության ապացույցը նրա համար ամենադժվար ժամանակներում, եւ ես դրանով շատ հպարտ եմ: Ավելին, արտասահմանյան մամուլի հետ յուրաքանչյուր հարցազրույցի կամ շփման ժամանակ ես չեմ դադարում առաջ մղել Հայաստանի շահերը: Հայաստանին տրամադրվող մարդասիրական օգնությունը, ինչպես նաեւ զարգացման համար տրամադրվող օժանդակությունը պետք է շարունակվեն առանց որեւէ բյուրոկրատական խոչընդոտների, իսկ օրենքները չպետք է խանգարեն, որ Հայաստան ժամանող նվիրատվությունները ծառայեն իրենց նպատակներին: Ես ուրախ եմ, որ այս հարցում ՀՀ նախագահ պարոն Քոչարյանի եւ իմ տեսակետները համընկնում են, եւ ընթանում է օրենքների ընդհանուր վերանայում՝ կրճատելու բյուրոկրատիան եւ սփյուռքահայերին խրախուսելու ակտիվորեն մասնակցել Հայաստանի վերակառուցման գործին:

ՇԱՌԼ ԱԶՆԱՎՈՒՐ

Թել Ավիվը փորձում է սեպ խրել Երեւանի եւ Թեհրանի միջեւ

Երեւանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատան մամուլի բաժինը տարածել է մի հայտարարություն, որն անդրադառնում է Իսրայելի ԱԳՆ-ի ԱՊՀ երկրների վարչության պետի տեղակալ Շիմոն Շտայնի «Սնարք» գործակալությանը տված հարցազրույցին: Դեսպանությունը հայտարարությամբ հերքում է Թեհրանին հասցեագրված «կեղծ հայտարարություններն ու մեղադրանքները», միեւնույն ժամանակ զարմանք հայտնում, որ «ամեն անհեթեթ եւ կեղծ հայտարարություն տեղ է գտնում Իրանի հարեւան եւ մոտիկ երկրի (իմա՝ Հայաստանի) լրատվության միջոցներում»: Հայտարարության մեջ զետեղված են իրանական հակափաստարկները, մանավանդ՝ ահաբեկչության սատարման վերաբերյալ:

Հիրավի, Իրանի դեսպանատան զարմանքն ու զայրույթը տեղին են, թեկուզ սա առաջին դեպքը չէ, երբ Թել Ավիվը փորձում է սեպ խրել հայ-իրանական ամուր, բարիդրացիական հարաբերություններում: Այս կասկածելի եւ մերժելի նպատակի համար Շ. Շտայնը Երեւանի փոխարեն կարող էր ընտրել Անկարան կամ Բաքուն, որոնց հետ Թել Ավիվն ունի սերտ ռազմաքաղաքական կապեր:

Ա. Մ.

Ռուսաստանը լրացուցիչ միջոցներ է հատկացնելու պաշտպանությանը

ՄՈՍԿՎԱ, 24 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հարավսլավիայի իրադարձությունների առնչությամբ Ռուսաստանի ղեկավարությունը քննարկում է պաշտպանության, այդ թվում հակաօդային պաշտպանության համար լրացուցիչ միջոցներ հատկացնելու հնարավորությունը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այդ մասին այսօր լրագրողներին հայտարարել է Ռուսաստանի ռազմաօդային ուժերի գլխավոր հրամանատար Անատոլի Կոռնուկովը:

Նրա խոսքերով, լրացուցիչ միջոցներ է առաջարկված հատկացնելու նաեւ ռազմաօդային ուժերի եւ հակաօդային պաշտպանության զորքերի, ներառյալ նրանց ցամաքային եւ ծովային ստորաբաժանումների պահպանման համար: Անատոլի Կոռնուկովը հաղորդել է, որ հակաօդային պաշտպանության Ս-400 զենիթահրթիռային նորագույն համալիրի պետական ու զորային փորձարկումները պետք է սկսվեն 2000 թվականի սկզբներին: Ռուսաստանի ռազմաօդային ուժերի գլխավոր հրամանատարը նաեւ ընդգծել է, որ Բալկանների իրադարձությունները նպաստեցին ԱՊՀ-ի երկրների հակաօդային պաշտպանության միացյալ համակարգի ամրապնդմանը: «ԱՊՀ-ի երկրների հակաօդային պաշտպանության միացյալ համակարգը բավականաչափ հզոր ուժ է, որն ի վիճակի է արժանի հակահարված հասցնել ցանկացած նախահարձակի», հայտարարել է Ռուսաստանի ռազմաօդային ուժերի գլխավոր հրամանատարը:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՆԱՏՕ-ի օդուժը գրեթե ամբողջովին շարքից հանել է Սերբիայի էներգետիկ համակարգը

ԲԵԼԳՐԱԴ, 24 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՆԱՏՕ-ի օդուժը դաժան հարվածներ է հասցրել Սերբիայի էլեկտրաէներգետիկ համակարգի բազմաթիվ օբյեկտների, որը լիովին չէր վերականգնվել նախորդ ռմբակոծումներից հետո:

Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, վնասվել են «Նիկոլա Տեսլա» էլեկտրակայանի, «Դոնվո» եւ այլ ջերմաէլեկտրակենտրոնների տրանսֆորմատորային ենթակայաններն ու բաշխիչ հանգույցները, շարքից հանվել են էլեկտրահաղորդման բարձրավոլտ գծերը: Սերբիայի էլեկտրաէներգետիկ ընկերության բրիգադները փորձում են վերականգնել ավերվածը, բայց նրանք ի վիճակի չեն մրցակցել ՆԱՏՕ-ի արագաշարժ ռմբակոծիչների հետ: Նետված մեկ ռումբը բավական է, որ անօգտակար դառնա հարյուրավոր մարդկանց աշխատանքը: 2.5 միլիոնանոց Բելգրադում կիրակի օրը լույս է վառվել ընդամենը երեք ժամ: Գիշերային հարձակումից հետո մայրաքաղաքը խավարի մեջ ընկղմվեց երեք օրով:

Դրա հետեւանքով հանրապետության մեծ մասը հոսանքազրկված է, ինչը խոշոր քաղաքների բնակչությանը կանգնեցնում է հասարակական աղետի եզրին:

Քլինթոնը հակվում է ցամաքային գործողության

ԼՈՆԴՈՆ, 24 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնը հակվում է Կոսովոյում ՆԱՏՕ-ի ցամաքային գործողության իրականացմանը: Բրիտանական դիվանագիտական շրջանակներից ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի ստացած տեղեկության համաձայն, «Վաշինգտոնում տրամադրությունների փոփոխումը» տեղի է ունենում Մեծ Բրիտանիայի քաղաքական ուժեղ ճնշման ներքո:

Անցյալ չորեքշաբթվանից Քլինթոնն սկսեց հասկանալ, որ միայն օդուժի գործադրմամբ պատերազմը չի շահվի, նշել է աղբյուրը: Սակայն նա ընդգծել է, որ ցամաքային գործողություն անցկացնելու վերաբերյալ վերջնական որոշում չի կայացված, եւ Վաշինգտոնում «դեռեւս լուրջ կասկածներ կան այդ տարբերակի մի շարք կետերի շուրջ»: Այդուհանդերձ, ՆԱՏՕ-ի պլանավորող ծառայություններին ցուցում է տրվել անհրաժեշտ ուժերի եւ միջոցների գնահատական ներկայացնել ցամաքային գործողության համար: Լոնդոնում երեւացած տեղեկության համաձայն, դաշինքի ղեկավարությունը խնդրել է առնվազն 50 հազար զինծառայող տրամադրել:

digitised by A.R.A.R.@

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Տարանջատումը կործանարար է»

Ժուռնալիստի տանը նախընտրական ասուլիսների հերթափոխում, երեկ Կոմունիստական եւ Սոցիալիստական կուսակցությունների միությունն էր (ԿՍԿՄ) ի դեմս նախընտրական միավորման ցանկի մեջ, մասնագիտությամբ սոցիոլոգ, աշխատանքի բերումով կրոնագետ Վարդան Խաչատրյանի (համամասնական ցուցակի առաջատարը Միացյալ առաջադիմական կոմկուսի նախագահի Վազգեն Սաֆարյանը մեկնել է Տավուշ նախընտրական հանդիպումների): Պրն Խաչատրյանը «մենամարտից առաջ» կանխատեսումներ անելն անիմաստ է համարում, քանզի «մեր ժողովուրդն էմոցիոնալ է, հասարակական կարծիքը հաճախ ենթակա կտրուկ փոփոխությունների», սակայն արդար ընտրությունների պարագայում հույս ունի, որ միությունը կհասի 5 տոկոսի սահմանագիծը: Ընտրարշավը, նրա կարծիքով, կշահեր, եթե կուսակցական լիդերների «սոլո» ելույթները փոխարինվեին հեռուստաբանավեճերով. կուսակցապետների մտավոր ներուժը գերազանցում է հեռուստադիտողի միջին ինտելեկտին, ուստի բանավեճերն առավել լիարժեք կկողմնորոշեին ընտրողին:

Ժամանակակից Հայաստանում բացարձակ ազատ, արդար եւ թափանցիկ ընտրություններ ակնկալելն, ըստ պրն Խաչատրյանի, դոնկիխոտություն կլիներ. ընտրատարածքների բաժանումը, ընտրացուցակներում առկա անճշտություններն արդեն իսկ ասում են, որ «անարդար» շեղումներն անխուսափելի են. խնդիրն այն է, թե ինչ աստիճանի կլինեն այդ շեղումները: ԿՍԿՄ ներկայացուցիչն անթույլատրելի է համարում, երբ լուրջ կուսակցությունների լիդերները ժողովրդին հորդորում են. «Վերցրեք ընտրակաշառքները, բայց քվեարկեք մեր նախընտրած թեկնածուի օգտին» ընտրողներին, փաստորեն, անբարոյականության դասեր տալով: «Սոցիոմետրի» տնօրեն Ահարոն Ադիբեկյանի սոցիոլոգիական հետազոտությունների վերջերս հրապարակված արդյունքները, նրա կարծիքով, հնացած են. անցկացվել են մինչեւ մայիսի 10-ը:

Պրն Խաչատրյանը հույս ունի, որ ապագա խորհրդարանը կվերադարձնի անցյալ դարձող ԱԺ մտավոր ներուժը, «անվճար կրթություն եւ ձրի բուժսպասարկում» պոպուլիստական հայտարարությունները զգացմունքների շահարկում է համարում՝ գտնելով, որ ստեղծված իրավիճակում իրատեսական է ոչ թե անվճար, այլ մատչելի կրթության եւ բուժսպասարկման ուղիներ որոնելը: Պատգամավորական ինստիտուտի վերացման հարցադրումն, ըստ նրա, նույնպես չափազանցությունների ոլորտից է, քանզի առաջադրված թեկնածուների միայն 7-8 տոկոսն է անձեռնմխելիություն փնտրում խորհրդարանում. շատերի համար ԱԺ-ը «տրամպլին» է սեփական բիզնեսի համար, հասարակական դիրք, եւ չարժե սեւեռվել այդ ուղղությամբ: Ինչ վերաբերում է պատգամավորի հետկանչի մեխանիզմների ստեղծմանը, ապա վերջինս, ընդունվելու դեպքում էլ դժվար իրագործելի կլինի:

ԿՍԿՄ-ը այս պահին կարեւորում է «լիարժեք վճարվող աշխատատեղերի» ստեղծումը, Հայաստանի մտավոր ներուժի օգտագործումը, քաղաքացիների ավանդների փոխհատուցումը իբրեւ մարդկանց հավատը վերականգնելու ճանապարհի (պատկերավոր ասած «շոգիով լիքը կաթսայից բացվող փական, առանց որի կաթսան կպայթի»): Կոմկուսից հեռանալու եւ նոր կուսակցություն հիմնելու իրողությունը պրն Խաչատրյանը պայմանավորում է դեմոկրատական ցենտրալիզմի հիմունքների նկատմամբ ընդդիմությամբ. բազմակուսակցականության պայմաններում վերջինս հղի է 37 թվականով եւ կուսակցական մաքրագործումներով, ինչը, նրա կարծիքով, արդեն կիրառվում է: ԿՍԿՄ ներկայացուցիչը, որի մոտեցումները շահեկանորեն հավասարակշռված եւ փաստարկված էին, կտրուկ դեմ արտահայտվեց ժողովրդի միասնությունը խաթարող հայտարարություններին: Արցախյան ճակատում արձանագրված հաղթանակը ազգային միասնության հաղթանակն էր, եւ երբ երեկ ՀՀ նախկին նախագահը, այսօր Էդուարդ Եգորյանը, սեպ են խրում ժողովրդի հատվածների միջեւ, դավաճանում են պետության շահին. հայության տարանջատումը կործանարար է աշխարհաքաղաքական շահերի եւ հետաքրքրությունների խաչմերուկում հայտնված մեր երկրի համար, համոզված է պրն Խաչատրյանը:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Գայլերի շրջապատում երիտասարդական կուսակցությունը գառնուկ չի լինի

Հայաստանի երիտասարդական կուսակցության (ՀԵԿ) նախագահ Սարգիս Ասատրյանն ընտրություններից առաջ չափավոր լավատես է. ընտրարշավի ընթացքը սպասածից հանդարտ է գնահատում, լրատվամիջոցների նախընտրական պահվածքն, ընդհանուր առմամբ, տանելի: Երեկ Ժուռնալիստի տանը հրավիրված ասուլիսում ՀԵԿ առաջնորդը հայտարարեց, որ հայ ընտրողների 70 տոկոսը ճանաչում է իր ղեկավարած կուսակցությունը, ավելի քան 7 տոկոսը պատրաստվում է քվեարկել հօգուտ իրենց: Սոցիոլոգիական հետազոտությունների որոշ անկախ կենտրոնների տվյալներով, որ չեն հրապարակվում, քանզի ՀԵԿ-ը յոթ հազար դոլար չի կարող վճարել դրա համար, այդ թիվը գերազանցում է ինը տոկոսը:

Կուսակցությունը մտավախություն ունի, որ իր հավաքած քվեների հաշվին փորձ կարվի «լավություն անել» այն կուսակցություններին կամ միավորումներին, որոնց նկատմամբ իշխանությունները «պարտավորություններ ունեն»: Կան միավորումներ, որ իրենց ձայների 3-4 տոկոսը պատրաստ են զիջել վերջիններիս, սակայն դա կարող է քիչ լինել նրանց խորհրդարանային ուղեգիր տալու համար, եւ եթե պակասը «լրացվի» ՀԵԿ-ի հաշվին, երիտասարդները չեն լռի. ոտքի կհանեն ժողովրդին մատուցելով նախապես խոստացված «քինդերսյուրպրիզը»: «Գորշ գայլերի շրջապատում մենք ոչ թե գառնուկ, այլ որսորդ կլինենք», խոստացավ ՀԵԿ լիդերը պնդելով, որ կուսակցությունը հովանավորներ կամ հովանավորների կարիք չունի:

Սարգիս Ասատրյանը կարեւորում է աստվածավախությունը, սակայն խոստովանեց, որ անհրաժեշտությունից դրդված երբեմն ստում է: Պավլիկ Մորոզովին արտակարգ լավ է վերաբերվում, Ռուսաստանի լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցությանը եւ անձամբ Ժիրինովսկուն նույնպես, հպարտ է, որ «իր գործունեության շնորհիվ» վերջինիս հակահայ կեցվածքը հայամետ-արցախամետ է դարձել: Պետդումայում Ժիրինովսկու հայտարարությանը, որի համաձայն «1994 թ.-ից հետո Հայաստանում ռուսներ չեն մնացել», փիլիսոփայաբար է մոտենում. «Էկզոտիկ անձնավորություն է, հինգ տարին մեկ մի բան թող ասի»: Ինքը Ժիրինովսկուն չի ֆինանսավորում, ոչ էլ Ժիրինովսկին իրեն, Երեւանի ֆոնդային բորսայի նախագահ Սեդրակ Սեդրակյանին համակրում է, բայց նրա միջոցներից չի օգտվում («Սիրուն աչքերի համար ոչ մեկին չեն հովանավորում. դարձնում են գրպանի կուսակցություն», ասաց նա), նախընտրական հիմնադրամ չունի, տպագիր քարոզչության միջոցների համար գրեթե չի վճարում, վճարովի եթերից չի օգտվում, մի խոսքով համեստ ընտրարշավ է վարում: Մտադիր է երիտասարդական քաղաք հիմնել միջազգային կազմակերպությունների օգնությամբ 20-30 հազար երիտասարդների համար աշխատատեղեր ստեղծելու վարդագույն հեռանկարով:

Գաղափարական առումով ՀԵԿ-ը բազմաշերտ է. սոցիալական, ազգային անվտանգության խնդիրներում ձախակողմյան, տնտեսական հարցերում աջակողմյան թեքումով, իրեն տեսնում է քաղաքական դաշտի կենտրոնում: **«Ազգի»** հարցին պատասխանելով, Սարգիս Ասատրյանը ցանկալի համարեց Կոմկուսի, ԱԺՄ-ի, ՀՅԴ-ի, ՀՌԱԿ-ի եւ ԱԻՄ-ի մուտքը խորհրդարան՝ շրջանցելով քաղաքական միավորումները:

Լ. Պ.

ԸՆՏՐԱԽԱՂԵՐ

Անվճար գազ, անվճար էլեկտրաէներգիա

Մարատ Ալեքսանյանը իրականացնում է Արշակ Սադոյանի երազանքը

ՀՀ արդարադատության նախկին նախարար Մարատ Ալեքսանյանն ամենեւին չի հուսահատվում ընտրողների՝ իր նկատմամբ ունեցած հիասթափությունից: Թիվ 60 ընտրատարածքի բնակչությանը նա փորձում է կրկին համոզել, որ գաղափարախոսություն ինքն այնուամենայնիվ ունի: Միայն թե իր դավանած գաղափարախոսությունն այնպիսին չէ, որ հրապարակավ ընկալելի դարձնես բոլոր ընտրողներին, այն էլ օրինական հանդիպումներով:

Քարոզչության նրա նախընտրած տարբերակը գյուղերի գազիֆիկացումն է ու հաշվիչների տեղադրումը: Անվճա՛ր: Այդ իսկ պատճառով աշխատանքները կատարվում են գիշերով, բնակչության մեծ մասի համար աննկատ: Գազիֆիկացման աշխատանքներն իրականացվում են Մարատ Ալեքսանյանի եղբոր անմիջական հսկողությամբ, որը Աբովյանի հիշյալ ձեռնարկության ղեկավարն է: Պրն Ալեքսանյանի մյուս եղբայրը, որը Աբովյանի «էլեկտրացանց» ձեռնարկության ղեկավարն է, հոգ է տանում ընտրատարածքում անվճար հոսանք ապահովելու ուղղությամբ: Բայց միայն նրանց համար, ովքեր իրենց ձայնը տալու են Մարատ Ալեքսանյանին: Անշուշտ, վերջիններիս չեն պատկանում Գեղարդ գյուղի այն բնակիչները, որոնց տները հոսանքազրկվել են «անհասկանալի» պատճառներով:

Ընտրազանգվածի բոլոր գյուղերում նշված օբյեկտների աշխատակիցներին Ալեքսանյան եղբայրները սպառնում են զրկել աշխատանքից, եթե պահանջված թվով ձայներ չապահովեն հարազատ եղբոր համար: Եվ պատկերացրեք, պրն Ալեքսանյանի հաշվարկները սխալ չեն եղել: Շնորհիվ եղբայրների ակտիվ գործողությունների, նա դարձել է թիվ 60 ընտրատարածքի ամենահավանական թեկնածուներից մեկը:

Իսկ եղբայրները չեն զլացել աշխատանքային նպաստավոր պայմաններ ապահովել իրենց ենթակաների համար: Ձայներ հավաքագրելու գործընթացը հեշտացնելու նպատակով նրանց տրամադրությանն են հանձնվել ալյուրի պարկեր, որի դիմաց վերցնողը պարտավորվում է թողնել անձնագրային տվյալները եւ մայիսի 30-ին քվեարկել «մեծ բարերարի» օգտին:

Ս. Պ.

Վազգեն Սարգսյան. «Ընտրություններից հետո սկսվելու է խոստումներից գործի անցնելու ժամանակը»

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Եթե երկրում 10 տարի շարունակ ռեֆորմներ են ընթանում, իսկ ժողովրդի կյանքը վատանում է, ուրեմն կամ ռեֆորմներն են սխալ կամ՝ ռեֆորմատորները: Ես կարծում եմ, որ ճիշտը երկրորդն է՝ սխալ են ռեֆորմատորները», հայտարարեց Հայաստանի ժողովրդական կուսակցության նախագահ Կարեն Դեմիրճյանը ընտրողների հետ «Միասնություն» դաշինքի հանդիպմանը, որը կայացավ մայիսի 24-ին Երեւանի Աջափնյակ համայնքում:

Նրա խոսքերով, 1988-ից հետո հույզերով տարվելով, ժողովուրդն իշխանությունը վստահեց մարդկանց, որոնք չէին համապատասխանում ժամանակի պահանջներին, չարդարացրեցին ժողովրդի հույսերը, եւ Հայաստանում սկսվեց համատարած քայքայումը: «Արդյունքում՝ մենք այսօր ունենք քայքայված տնտեսություն, իսկ մեր շինարար, կառուցող ժողովուրդը չունի աշխատանք, որից ծանր բան աշխատավոր մարդու համար չկա», հայտարարեց պրն. Դեմիրճյանը: Նա նշեց, թե «դրա մեղավորը մենք ենք, քանի որ թշնամին չի մտել մեր հողը՝ մենք ենք մեր տունը քանդել»:

«Մեր ժողովրդի սոցիալական վիճակը երբեք այսքան ծանր չի եղել», գտնում է Կարեն Դեմիրճյանը: Իսկ ինչ վերաբերում է Հայաստանի իշխանությունների վարած կադրային քաղաքականությանը, ապա այստեղ, նրա խոսքերով, «կատարյալ վինեգրետ է՝ մի խելոքի կողքին մի վարունգ»:

«Այս ամենի արդյունքում, ղարաբաղյան պատերազմում հաղթած մեր ժողովուրդն այսօր ապրում է պարտվածի պես, պարտվածի հոգեբանությամբ», ընդգծեց Կարեն Դեմիրճյանը:

Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության առաջնորդ, ՀՀ պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանը հավաքվածներին դիմեց խնդրանքով՝ ակտիվորեն մասնակցել ընտրություններին, որպեսզի ապագա Ազգային ժողովը լինի ամբողջ ժողովրդի կողմից ընտրված մարմին: Նա խնդրեց նաեւ ամեն ինչ անել, որպեսզի ընտրություններն անցնեն արդարության ու բարության մթնոլորտում: Նախարարը կոչ արեց նաեւ չհավատալ այն խոսակցություններին, թե «Միասնություն» դաշինքն ունի միայն նախընտրական բնույթ, եւ քվեարկել «Միասնություն» դաշինքի օգտին:

«Մեր երկիրը ծանր վիճակում է, բայց դեռ ոչ մի բան կորած չէ: Եւ ես վստահ եմ, որ պատերազմում հաղթած ժողովուրդը կհաղթի նաեւ տնտեսական ճակատում: Ընտրություններից հետո սկսվելու է խոստումներից գործի անցնելու ժամանակը, եւ ես խոստանում եմ, որ մենք կարդարացնենք Ձեր վստահությունը», հայտարարեց Վազգեն Սարգսյանը:

Մայիսի 31-ին հայ-ավստրիական գործարար համաժողով

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի 31-ին Հայաստան կայցելի ավստրիական գործարարների պատվիրակությունը՝ Ավստրիայի առեւտրաարդյունաբերական պալատի արեւելյան երկրների գծով վարչության պետ Բրայան Շմիդտի գլխավորությամբ: Այցի շրջանակներում Երեւանում տեղի կունենա հայ-ավստրիական գործարար համաժողով: Ինչպես «Նոյյան տապան»-ի թղթակցին հայտնեց համաժողովի կազմակերպիչ, ՀՀ առեւտրաարդյունաբերական պալատի նախագահ Սամվել Շարբաթյանը՝ ավստրիական պատվիրակության կազմում ընդգրկված են արդյունաբերության տարբեր ոլորտներ ընդգրկող 23 առաջատար ձեռնարկությունների ղեկավարներ: Ավստրիական պատվիրակության այցի շրջանակներում տեղի կունենան նաեւ բանակցություններ Հայաստանի եւ Ավստրիայի առեւտրաարդյունաբերական պալատների փոխհամագործակցության պայմանագրի նախապատրաստման շուրջ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսուում ու չեն վերադարձուում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ընթացիկ

Աբովյան քաղաքում (թիվ 59 ընտրատարածք) առաջադրված պատգամավորության 17 թեկնածուներն ընտրությունների օրվան մոտենալուն զուգընթաց խստացնում են ընտրապայքարը: Աբովյան քաղաքում խոսում են հինգ հավանական հաղթողների մասին՝ Գրիգոր Ոսկերչյան (ՀՀՇ), Հովհաննես Հովհաննիսյան, Ներսես Զեյնալվանդյան (ԱԻՄ), Պետրոս Մեղրյան (ՀՅԴ) եւ Զիվան Հարությունյան (ՀԺԿ): Յուրաքանչյուրի ընտրազանգվածն արդեն իսկ ուրվագծվել է, մրցակցությունն ընթանում է քանակը համալրելու ուղղությամբ:

կայն, առանց ընտրողին անհատապես սիրաշահելու, գլուխ գալու բան չէ: Համենայն դեպս, այդպես է մտածում պրն Հովհաննիսյանը: Առանձին քաղաքացիներ, ինչպես նաեւ մրցակից թեկնածուներից ոմանց նախընտրական շտաբներում վկայում էին, որ Հովհաննես Հովհաննիսյանի կողմից բնակարաններ են տարվում 1 շիշ օղի, 4-5 տուփ սիգարետ եւ 2000 դրամ: Նախկին մարզպետը վայելում է նաեւ Խաչատուր Սուքիասյանի (Գոգո) ֆինանսական աջակցությունը: Փոստում սպասում են էլեկտրականության, հեռախոսի վարձերը մուծողներին: Աբովյան- րոնք փոխարինեցին վերջին տարիներին Աբովյանը լքած հայրենադարձներին: Համենայն դեպս, այդպիսին էին բնակչության շրջանում անցկացված մեր հարցումների արդյունքները:

Երեկոյան թիվ 2 դպրոցում սպասվում էր ընտրատարածքի ամենալուրջ մրցակիցներն ունեցող հինգերորդի՝ ՀԺԿ անդամ Զիվան Հարությունյանի հանդիպումը ուսուցչական կազմի հետ: Ժամը 17-ին նշանակված հանդիպումն ուշանում էր: Ուսուցչանոցում հավաքվել էին մոտ 15 մարդ՝ ուսուցիչներ, հավաքարարներ, որոնք իրենց խոսքն ու զրույցն էին շարունակում

ԱԲՈՎՅԱՆ

Ո՞ւմ են ձայն տալու աղանդավորները

Ընտրապայքարում պետական լծակները նախկին չինովնիկների ձեռքում են

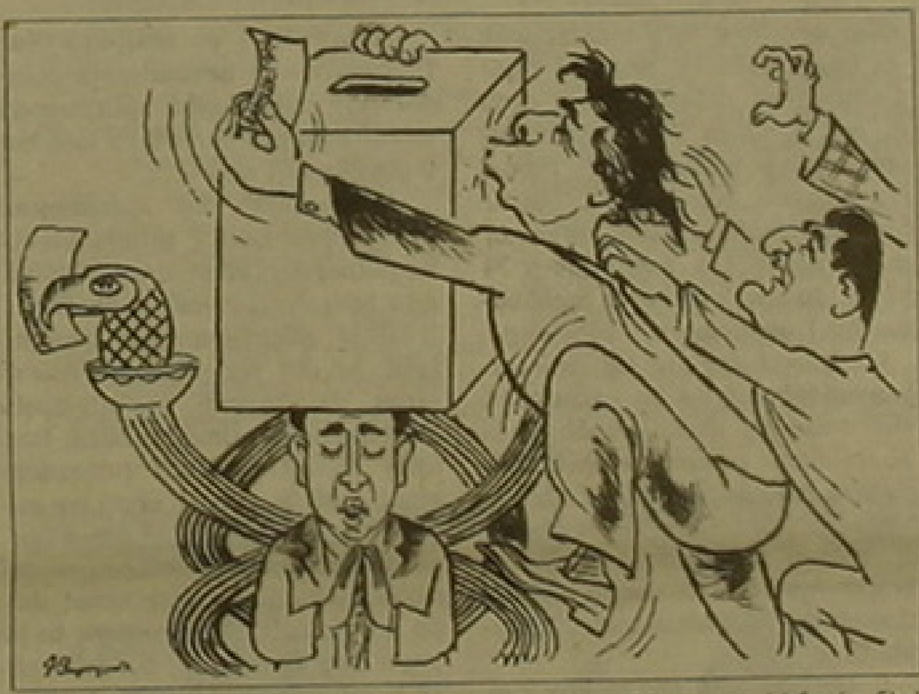

Եվ այսպես, ՀՀՇ անդամ, ԱԺ պատգամավոր, Աբովյանի քաղաքապետ Գրիգոր Ոսկերչյանի ընտրազանգվածը Աբովյան քաղաքում լայն տարածում գտած «հիսունականներ» աղանդի հետեւորդներն են, որոնց հավանական թիվը, ըստ լավատեղյակների, տատանվում է 400-1000-ի սահմանում: Բանն այն է, որ կրոնական այս աղանդին անդամակցում է քաղաքապետի եղբայրը՝ Վազգեն Ոսկերչյանը, որի շնորհիվ «հիսունականները» շատ պատվավոր հավաքատեղի են ձեռք բերել. իբրեւ աղոթատեղի հատկացվել է քաղաքի մշակույթի պալատի դահլիճը: Քաղաքապետարանի ենթակայության որոշ ձեռնարկությունների տնօրեններ իրենց գոհունակությունն էին հայտնում քաղաքապետից իբրեւ արժանիք թվարկելով աշխատավարձերը ժամանակին վճարելը, մարզական դպրոցին ու վաստակ ունեցող մարզիկներին օժանդակելը, «հիսունականների» համար որոշակի արտոնություններ սահմանելը, օրինակ, առեւտրի կետերով ապահովելը եւ այլն:

Մարզիկների հետ իր հաշվարկներն է անում նաեւ Կոտայքի նախկին մարզպետ Հովհաննես Հովհաննիսյանը, որը մարզպետ նշանակվելուց առաջ Աբովյանի շրջգործկոմի նախագահն էր եւ լավագույնս է տիրապետում իրավիճակին: Աբովյանի երկարամյա աշխատակիցը երիտասարդ տարիներին զբաղվելով վոլեյբոլով, իր ընտրազանգվածի մեջ նկատի ունի նաեւ մարզիկներին, սակայն պետք է հիասթափեցնենք նրան: Մարզիկների բացատրությունները ցույց տվեցին, որ նրանք ավելի շատ հակված են Գրիգոր Ոսկերչյանի կողմը, որը դեռեւս իշխանություն է եւ դժգոհ չի թողնում նրանց: «Ճիշտ է, Հովհաննիսյանն էլ ժամանակին լավ է նայել մեզ, բայց դե Ոսկերչյանը հիմա է նայում»: Իբրեւ հավաստում, ցույց տվեցին քաղաքի մարզադպրոցի ընթացիկ վերանորոգումը, պատմեցին իրենց մարզիկների նվաճումներից, որոնց մասնակցությունը մրցումներին իրականանում է քաղաքապետի հովանավորությամբ:

Ներկայիս քաղաքապետն ու նախկին մարզպետը մրցակցում են նաեւ պետական լծակներն օգտագործելու առումով: Նախկին մարզպետի ընտրապայքարին լայնորեն աջակցում է Կոտայքի մարզպետարանի աշխատակազմը: Յուրաքանչյուրն իր ենթակայության լծակներն է ի սպաս դրել Հ. Հովհաննիսյանի ընտրությունն իրականություն դարձնելու գործին, որը, սակայն, քաղաքն ու նրա բնակիչները մեկ էլ չորս տարի առաջ էին նման ուշադրության արժանացել: Շուրջբոլորը վերանորոգման աշխատանքներ են՝ ասֆալտապատում, կոյուղու, տանիքի, վերելակի եւ այլնի վերանորոգում: Բնակիչները չեն էլ հասցնում հիշել գթասիրտ բարեգործներին, բայց դա ոչինչ չի նշանակում: «Հովհաննես Հովհաննիսյանը եղել եւ մնում է ձեզ հետ», ուզեք, թե չուզեք, սիրելի աբովյանցիներ:

ԱԻՄ-ն իր պայմանագրահավաքը շարունակվում է նաեւ Աբովյան քաղաքում, ուր կուսակցության գործիչներից Ներսես Զեյնալվանդյանն է առաջադրվել: Թեպետ պարսկահայ այս քաղաքական գործչի ընտրազանգվածը Աբովյանում բնակվող հայրենադարձներն են համարվում, սակայն չի կարելի դա միանշանակ ընդունել, որովհետեւ Գրիգոր Ոսկերչյանը նույնպես հայրենադարձ է: Չնայած դրան, Ներսես Զեյնալվանդյանը շարունակում է մնալ ընտրատարածքի ամենամեծ հնարավորություններն ունեցող թեկնածուներից մեկը: Նա իր ընտրապայքարը վարում է հայտնի ասույթի սկզբունքով. «Եթե Մուհամեդը չի գնում լեռան մոտ, լեռն է գալիս Մուհամեդի մոտ»: Տվյալ դեպքում, եթե ընտրողները պրն Զեյնալվանդյանի հանդիպումներին ներկա գտնվելու ցանկություն չունեն, դա դեռեւս չի նշանակում, որ Զեյնալվանդյանն իր ընտրողների հետ չի հանդիպում: Հանդիպումը տեղի է ունենում բնակարաններից որեւէ մեկում, հարեւանների մասնակցությամբ:

Պատգամավորության մյուս թեկնածուին՝ Պետրոս Մեղրյանին ձայն կտան բոլոր փախստականները, ո-

ընտրությունների ու թեկնածուների մասին՝ սպասելով վերջին օրերի հերթական հյուրին: Դպրոցի տնօրենը մուտքի դռան մոտ հերթապահելով փորձում էր կանխել աշխատակիցների հնարավոր փախուստը: 17.30-ին երկրորդ հերթի պարապմունքներից հոգնած երիտասարդ ուսուցչուհու մեջ խոսեց վիրավորված ինքնասիրությունը, եւ նա զայրացած լքեց ուսուցչանոցը: Նրան հետեւեց մեկ ուրիշը... Մյուսները շարունակում էին քննարկել թեկնածուների գործելաոճը: Ուսուցիչներից մեկը պատմում էր նախորդ օրն իրենց բնակարան բերված 1 շիշ օղու, 5 տուփ սիգարետի եւ 2000 դրամի մասին, իսկ մյուսները բողոքում էին անարդարությունից՝ հավելելով, որ բոլոր տեսակի ընտրակաշառքների առյուծի բաժինը ստանում են ընտանեկան հանրակացարանի բնակիչները:

Աբովյան քաղաքի պատգամավորության թեկնածուների «ընտրապայքարը» չափածո հանգավորումներով ընտրողներին է ներկայացրել նույն ընտրատարածքի մեկ այլ թեկնածու՝ Վահան Սարգսյանը: Ներկայացնում ենք մի հատված նրա նախընտրական հիմնադրույթից.

Ջրի բուժում խոստացողներ,
Տան վարձերը դուք փակողներ,
Լիֆտ սարքողներ, փող բաժանողներ,
Ավտոբուսով տեղ տանողներ...
10 տարի ժողովրդին դուք թալանած
Ու սրբերի դիմակ հագած թեկնածուներ...
Ամեն քուչում շտաբ բացած, ասֆալտ արած
Եվ այնտեղից բան խոստացած թեկնածուներ:

ՍՈՒՍԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

«Անոնց հաղթանակը մեր եկեղեցու, մե՛ր ազգի հաղթանակն է»

Մայիսի 23-ին Մայր աթոռ սուրբ Էջմիածնում նշվեց հոգեգալուստի նվիրական տոնը: Դա ամենամեծ տոներից մեկն է, խորհրդանիշը՝ Հիսուսի խոսքն է, ասելիքը: Սուրբ հոգու գալստյան պահից սկսած առաքյալները կարողանում են խոսել բազմալեզու: Ու մարդկանց տարօրինակ հայացքներին նրանք պատասխանում են. «Դա սուրբ հոգու այն շնորհն է, որը մարդկանց ցուցում է տալիս, ապրելու ճշմարիտ եւ խաղաղ ճանապարհով»:

Այդ օրը հայրապետական պատվիրակ, Հունաստանի թեմի առաջնորդ Ոսկան արքեպիսկոպոս Գալփակյանը ձեռնադրեց 19 սարկավագների միաժամանակ: Այդպիսի երեւույթ (19-ին միասին) մեր իրականության մեջ առաջին անգամ էր տեղի ունենում:

Ոսկան արքեպիսկոպոսն այսպես մեկնաբանեց. «Այսօր նրանք դարձան զինվորական սպաներ, որով արդեն հնարավորություն ստացան խորան բարձրանալ, եկեղեցու լույսերը վառել, ժողովրդի հետ շփվել: Աստվածապաշտությունն օգտակար է այս կյանքի եւ հավիտենականության մեջ, ուստի ձեռնադրված սարկավագները պետք է ծառայեն իրենց ժողովրդին եւ հիշեն մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի սուրբ խոսքերը. «Դժոխքի դռները չպետք է երբեւէ հաղթահարեն եկեղեցու դռները: Ով ուրանա իր հայրենիքը, կուրանա նաեւ իր հորը, իսկ ով ուրանա Մայր աթոռ սուրբ Էջմիածինը, կուրանա նաեւ հարազատ մորը»:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Անտառը պետական հարստություն է

ԼՂՀ վարչապետ Ժ. Պողոսյանի մոտ հրավիրված հերթական խորհրդակցությունը նվիրված էր հանրապետության զանգվածային անտառահատումների հիմնախնդրին:

Քննարկվեցին անտառային պաշարների, մասնավորապես շինանյութի ապօրինի շահագործումը եւ հատկապես արտահանումը կանխարգելելու հարցեր, որոնց առթիվ իր տեսակետն արտահայտեց ԼՂՀ բնության եւ շրջակա միջավայրի պահպանության պետական վարչության պետ Գ. Գրիգորյանը: Եղան շահագրգիռ առաջարկություններ, ճշտվեցին ու առանձնացվեցին բնագավառի պատասխանատու մարմիններին տրվելիք հանձնարարականները:

Կարեւորելով անտառային հարստության նշանակությունն Արցախի տնտեսության մեջ, վարչապետը նշեց իրավասու մարմինների պատասխանատվությունն այդ գործում: Դա հրադադարի պայմանագրի ստորագրումից հետո հանրապետությունում ծավալված տնտեսական պատերազմի մի բաղկացուցիչ մասն է, որի նկատմամբ եւս պետք է դրսեւորել պետական մոտեցում, ամփոփեց վարչապետը:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Գյումրիի Վ. Թեքեյանի անվան թիվ 2 դպրոցը կառուցվում է

ՀՀ Շիրակի մարզպետի տեղակալ պարոն Ս. Պետրոսյանին.

Հարգարժան պարոն Ս. Պետրոսյան, տեղեկացնել ենք Ձեզ, որ Գյումրու Վ. Թեքեյանի անվան 2-րդ դպրոցը նախկինում կրել է Ս. Կիրովի անունը եւ վերանվանվել Թեքեյանի անունով անկախության հռչակումից հետո:

Անցած տարիների ընթացքում դպրոցը տվել է շրջանավարտներ, որոնք հայրենի քաղաքի եւ հայ ժողովրդի փառքը տարել են աշխարհի տարբեր երկրներ:

Անցած փառքը մոռացվում է այն ժամանակ, երբ չի շարունակվում հետագա շրջանավարտների մեջ: Այսօր էլ դպրոցում ստեղծագործ աշխատանք են կատարում նոր սերնդի ներկայացուցիչները՝ փոխադարձ կապ ստեղծելով սերունդների հաջորդականության մեջ:

Երկրաշարժյան ժամանակաշրջանում դպրոցը շարունակում է իր լավ ավանդույթները: Խոսուն փաստ է, որ ամեն տարի դպրոցի շրջանավարտների 60-70 % շարունակում է կրթությունը Հայաստանի, ինչպես նաեւ ԱՊՀ եւ արտերկրի ուսումնական հաստատություններում:

Դժվարին պայմաններից բաժին հասավ նաեւ այս դպրոցին: Երկրաշարժից հետո դպրոցը հանգրվանեց հղկող հաստոցների գործարանի տարածքում: Ժամանակավոր տնակներն արդեն կորցրել են իրենց կայունությունը, եւ դպրոցական շենք կառուցելու անհրաժեշտությունը խիստ զգացվում է:

Դպրոցի տնօրենությունը եւ մանկավարժական հանրույթը դիմեց Ձեզ, Նժդեհի փողոցի նախկին մանվածքային ֆաբրիկային պատկանող շենքը դպրոցին տրամադրելու համար: Այսօր առկա է Շիրակի մարզպետի որոշումը (թիվ 52) այդ կիսակառույցը Վ. Թեքեյանի անվան դպրոցին տրամադրելու մասին: Հաճելի է մտածել, որ «Հանգանակ» ծրագրով ընկերակցության շրջանակում Վ. Թեքեյանի անվան թիվ 2 դպրոցն ի վերջո արժանացավ ուշադրության:

Հարգարժան պարոններ, Ս. Պետրոսյան, կրթության եւ գիտության վարչության պետ Ս. Մինասյան, շինարարության բաժնի պետ Ժ. Միմոնյան, Ձեր գործնական քայլերի շնորհիվ թիվ 2 դպրոցի շենքը կառուցվում է:

Վ. Թեքեյանի անվան թիվ 2 դպրոցի տնօրենությունը, մանկավարժական, աշակերտական եւ ծնողական հանրույթները իրենց երախտագիտությունն են հայտնում Ձեզ:

Թող ասված մեզ փրկի այն հուսախաբությունից, որը ճաշակեցինք 1992 թ., երբ ղեկավարությունը մեկ գրչի հարվածով Թեքեյանի անվան դպրոցին տրամադրված շենքը հանձնեց մանկավարժական ինստիտուտին:

Հավատում ենք նաեւ, որ մեր աշակերտները եւս կարժանանան հոգատարության: Այն ժամանակ բազմապատկված կլինեն մեր աշակերտների եւ մանկավարժների ձեռքբերումները:

Գյումրու Վ. Թեքեյանի անվան թիվ 2 դպրոցի տնօրեն՝

ԱՆ.ՏՈՆ. ՓԻԼՈՅԱՆ,
մանկավարժական
աշակերտական եւ ծնողական
հանրույթներ

digitised by A.R.A.R.@

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

Էջեր Ռամկավար Ազատական կուսակցության պատմության

Առաջին Կենտրոնական վարչությունը

Ինչպես արդեն հայտնել ենք, օրերս լույս տեսավ բանասիրության դոկտոր Կարէն Դալլաքյանի հեղինակած «Ռամկավար Ազատական կուսակցության պատմություն» աշխատության առաջին հատորը: Այսօր Թեքեյան կենտրոնում ժամը 14.30-ին տեղի կունենա գրքի շնորհանդեսը: Մինչ այդ՝ մի հատված գրքից:

Կուսակցությունների միավորման բանակցությունները վարող հանձնախմբերի պայմանավորվածության համաձայն, կողմերը երեքական անդամ նշանակեցին մեխանիկորեն ձեւավորվող Կենտրոնական վարչության կազմում, որը, բնականաբար, առժամյա էր եւ պաշտոնն ուներ հրավիրել առաջին Ընդհանուր պատգամավորական ժողովը: Ռամկավար կուսակցության կողմից իր Կենտրոնական վարչության հինգ անդամներից երեքը, քվեի կարգով, նշանակվեցին այդ մարմնի կազմում. Վ. Թեքեյանը, Ա. Թերզիպաշյանը եւ Գ. Փափազյանը: Նույն սկզբունքով, Ազատական կուսակցությունը նշանակեց Մ. Սվազլյանին, Հրաչ Երվանդին եւ Լ. Գույումջյանին: Գ. Փափազյանի բացակայության պարագայում անդամակցելու էր Ա. Դարբինյանը: Իսկ Մ. Սվազլյանին, դարձյալ բացակայության դեպքում, պիտի փոխարիներ Ս. Ռաֆայելյանը:

Առժամյա Կենտրոնական վարչության անդրանիկ նիստը տեղի ունեցավ միավորման մասին պաշտոնական հաղորդագրությունից հինգ օր անց 1921 թ. նոյեմբերի 6-ին: Վիճակահանությամբ Վ. Թեքեյանը ընտրվեց Ա. ատենապետ առաջին եռամսյա շրջանի համար, իսկ Մ. Սվազլյանը Բ. ատենապետ: Ա. ատենադպիր դարձավ Հրաչ Երվանդը եւ Բ. ատենադպիր Ա. Դարբինյանը:

Անդրանիկ նիստը բազմաթիվ հարցեր քննարկեց:

Երկու կուսակցություններն էլ Պոլսում ունեին թերթեր «Առաւօտ» եւ «Ժողովուրդի ձայն»: Ծախսերը պակասեցնելու համար նպատակահարմար գտան դրանք տպագրել մեկ տպարանում, բայց տպարանատերը սուղ է պահանջել, ուստի որոշում են շարունակել նախկին ձեւով ցնոր կարգադրություն: Որոշում են պատրաստել նոր կնիքներ, հավաքել հին պաշտոնական տոմարները եւ գործածել նորը, դիմել Ամերիկայի շրջանային վարչությանը որպեսզի փութացնեն դրամական առաքումը, ինչպես նաեւ ուղարկեն «տպագրական մամուլ մը իր պարագաներով» եւ «ինքնաշիտ ձեռքի մեքենայ մը», շրջաբերականով ակումբներին հայտնել միությունը, նամակների համար տուփ վարձել անգլիական նամակատան մեջ, ունենալ սեփական հեռախոս, Մ. Պապաջանյանին եւ պրոֆ. Կ. Աղաջանյանին հաղորդել միությունը, զույգ կուսակցությունների Պոլսում գտնվող անդամներին միմյանց ծանոթացնելու համար թեյասեղան կազմակերպել ծախքերը Կենտրոնական վարչության հաշվին:

Առաջին շրջաբերականը Վ. Թեքեյանի եւ Հրաչ Երվանդի կողմից ստորագրվել է նոյեմբերի 14-ին: Այդ փաստաթուղթը պարունակում է կարեւոր առաջադրություններ «մեր ժողովուրդի փրկութեան ու վերածնունդի գործի մէջ»: «Այս միութիւնը, ուրեմն, մեր բոլորին համար պէտք է նշանակէ, ասված է շրջաբերականի մեջ, աւելի մեծ գործունէութիւն, եւ աւելի բուռն նուիրում մեր հայրենասիրական կոչումին ու նպատակին, առանց յոգնութեան ամենափոքր նշանի, եւ առանց խանդավառութեան թուլացումի: Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը պէտք է յայտնուի եւ գործէ հայ կեանքին մէջ իբրեւ կենսունակ, առողջ ու լրջախոհ կազմակերպութիւն, իր մէջ խտացնելով իր բոլոր անդամներուն գիտակցութիւնը, նախանձախնդրութիւնն ու զոհաբերութեան պատրաստակամութիւնը: Մեր վիրավոր, բզկտուած ժողովուրդը բուժող, կազդուրող ու վերաշինող զօրաւոր ու սրտացաւ ձեռքի մը կը կարօտի, մեր կուսակցութիւնը, ինչպէս անցեալին մէջ, պիտի ձգտի այդ ձեռքն ըլլալ, ամէն առիթով ու հասարակական ամէն գործի մէջ, երեւան բերելով այդ դրական յատկանիշները: Ասիկա նշանաբանն է, որ մեր բոլոր ընկերները պէտք է իրենց մտքին մէջ տպաւորեն ու արթուն պահեն զայն միշտ, անոր ձգտելու եւ անոր հասնելու համար»:

Առժամյա Կենտրոնական վարչությունն անմիջապես ձեռնամուխ եղավ օրվա սկզբունքային կենսական խնդիրներին, որոնց մեջ առաջնայինը ազգի բոլոր ուժերի գործակցության ապահովման խնդիրն էր: Հենց ի սկզբանե ՌԱԿ-ը աչքի է ընկել ուրիշ քաղաքական ուժերի նկատմամբ հանդուրժողականության ոգով: Ռամկավարները մերժում էին «կամ մեզ հետ, կամ մեր դեմ» սկզբունքը, գտնելով, որ քաղաքական հարաբերությունների մեջ, ինչպես եւ կյանքում առհասարակ, հնարավոր են ոչ միայն վառ արտահայտված գույներ, այլեւ ենթագույներ ու երանգներ: Իբրեւ կանոն, սակայն, բոլոր կարգի երկխոսություններն ուրիշ հասարակական-քաղաքական ուժերի հետ ստորադասվում էին հիմնական սկզբունքին՝ հայ ժողովրդի գոյատեւության գործին Հայաստանում թե սփյուռքում:

1921 թ. նոյեմբերի 19-ին Վահան Թեքեյանի առաջարկով քննարկվում է «Դաշնակցութեան մասին լրագրական ուղղութիւն» հարցը, որը դուրս է գալիս հարցադրման նեղ սահմաններից եւ վերածվում կուսակցության գործունեության ոճի ու մեթոդի հարցի: Կենտվարչությունը գտնում է, որ կուսակցությունը միշտ ձգտելու է շինարար ուղղության, իսկ ուրիշ ուժերի նկատմամբ իր քննադատությունները լինելու են հանրային գործը եւ կյանքը բացասական արարքների դեմ պաշտպանելու մտահոգությամբ, խուսափելով անսկզբունք վեճերից: «Վարչութիւնը կ՚ընդունի նոյնպէս, կարդում ենք արձանագրության մեջ, թէ մեր քաղաքական անկայուն վիճակին մէջ մեզ շրջապատող վտանգներուն ու մեզ սպասող անակնկալներուն առջեւ բոլոր ուժերու գործակցութիւնը անհրաժեշտ ու կենսական պէտք մըն է, եւ այդ գործակցութեան հնարաւորութիւնը ստեղծել մտքէ պէտք չէ հանել եւ պէտք է աշխատիլ անոր համար, որքան ալ աննպաստ ու ընդվզեցուցիչ հանգամանքներէ անցնիլ հարկ ըլլայ այդ արդիւնքը ձեռք բերելու ջանքերուն մէջ»:

Այս բանաձեւումի մեջ շարադրված է սկզբունքային հարցադրումը՝ գործակցություն բոլորի եւ ամենքի հետ՝ հանուն հայության շահերի:

Հենց այդ առիթով էլ Կենտվարչությունը հնարավոր է գտնում ուղղակի խոսակցություն ունենալ ՀՅ դաշնակցության հետ, հասկանալու համար վերջինիս դիրքը մեր ազգային դասի հանդեպ եւ մտածել գործակցության մասին:

Իրոք, շուտով խոսակցություն է սկսվում Ա. Թերզիպաշյանի (ՌԱԿ) եւ Արարատյանի ու Գյուլխանդանյանի (ՀՅԴ) միջեւ: Առաջին իսկ առիթով, որը, տարաբախտաբար, Կիլիկիայի պարպումն էր, Կենտվարչությունը Կիլիկիայի հայության ապահով ելքը պաշտպանելու նպատակներով, որոշում է գործակցություն ունենալ բոլոր ուժերի, այդ թվում եւ ՀՅԴ-ի հետ: Երկու կուսակցությունների միջեւ համաձայնություն հաստատելու համար իբրեւ հիմնական կետեր Կենտվարչությունը 1921 թ. նոյեմբերի 31-ին իր բանագնացներին հանձնարարում է առաջադրել հետեւյալը.

«Ա. Երկրին մէջ ուժ տալ այն աշխատանքներուն, որ կը կատարուին տնտեսութիւնը վերականգնելու եւ ֆիզիքական ապահովութիւն ձեռք բերելու համար. այդ մասին ֆիզիքական եւ տնտեսական ուժեղացումի համար անհրաժեշտ բանուոր թոյլտուութիւնն ու ազատութիւնը ապահովելով ներկայ կառավարութենէն:

Բ. Ստեղծել այն տեսակ տրամադրութիւն եւ համաձայնութիւն, որ Հայաստանի մէջ ոչ մէկ ատեն տեղի չունենան քաղաքացիական կռիւներ, իշխանութիւնը սոսկ իշխանութեան համար բռնութեամբ ձեռք անցընելու նպատակով, թէ արտաքին քաղաքական յեղաշրջումներու բերումով:

Վերը գծուած ուղղութենէն շեղելու համար պէտք է տեղի ունենայ միասին քննութիւն՝ փոփոխութիւն մը անհրաժեշտ դարձնող խնդիրներուն եւ պատճառներուն շուրջ:

Այս երկու հիմնական տեսակէտներու շուրջ Դաշնակցութեան համամտութիւնը ստանալէ ետք միայն մտածել կառավարութեան հետ այդ տեսակ հասկացողութեան մը գալու ձեռնարկին մասին»:

Ի պատասխան, ՀՅ դաշնակցությունը, որ այդ պահին հանգել էր մի եզրակացության, թե արեւելյան հարցերի մեջ գերակայությունը անցել է Ֆրանսիային, անհրաժեշտ է գտել հետագա գործերը վարել Փարիզում 1921 թ. հունիսի 10-ին ստորագրված համաձայնության հիման վրա: Այդ համաձայնագիրը, կամ «դաշինքը» կնքված էր Հայաստանի, Վրաստանի, Ադրբեջանի եւ Հյուսիսային Կովկասի նախկին հանրապետությունների վտարանդի ներկայացուցիչների միջեւ, որով ստորագրող կողմերը վերահաստատում էին իրենց անկախ պետությունները եւ տրամադրություն էին հայտնում բարի դրացիական հարաբերություններ հաստատել հարեւան պետությունների՝ Ռուսաստանի, Թուրքիայի եւ Պարսկաստանի հետ:

Հունիսի 10-ի համաձայնագրի լույսը վրդովմունքով ընդունվեց սփյուռքում: Մասնավորապես նաեւ այն պատճառով, որ փաստաթղթի 7-րդ հոդվածով Հայաստանի սահմանը որոշված էր 1914 թ. ռուս-թուրքական սահմանագիծը: Այսպիսով, 1919 թ. մայիսին «Միացյալ եւ անկախ Հայաստանի» հռչակումից հետո, Հայաստանի Հանրապետության պատվիրակությունը ստորագրել էր մի «դաշնագիր», որով հրաժարվում էր Թուրքահայաստանից: Իսկ հայությունը այդ պահին դեռ վարդագույն հույսեր էր փայփայում Սեւրի դաշնագրի գործադրման կամ, առնվազն, Լոնդոնի խորհրդաժողովի առաջադրած «Հայկական օջախի» հետ:

Դեռեւս 1921 թ. հուլիսին Հայ Ռամկավար կուսակցությունը, Փարիզի շրջանային վարչության անունով խիստ բողոքել էր այդ համաձայնագրի դեմ:

«Կովկասեան այս դաշնադրութիւնը հիմնուած է թրքահակամէտ քաղաքականութեան վրայ, յայտնապէս հակառուսական ձգտումով»:

«Մենք, ընդհակառակն, կ՚ընդունինք, որ մեր ուղղութիւնը պէտք ըլլայ չեզոքութիւն, առաւելապէս բարեացակամ Սովիեթական Ռուսիոյ հանդէպ, որուն իշխանութեան տակ կը գտնուի այժմ ռուսական Հայաստանը, անկեղծ ու յարգալիր հանդէպ այն Ռուսիոյ, որ վերակենդանացած պիտի որոշէ վաղը ռուսական հողամասերու եւ իր բոլոր ժողովուրդներու ճակատագիրը եւ որ անտարակոյս պիտի ըլլայ նաեւ շատ ազդեցիկ գործօն մը թրքահայ դատին արդար լուծման մէջ:

«Համակովկասեան յայտարարութեան 7-րդ յօդուածն է, որ կը ճշդէ թրքական օրիենթասիոն մը ընդդէմ Ռուսիոյ»:

ՀՅ դաշնակցութեան առաջարկությունը հակադարձ համեմատական լինելով քննարկման դրված դրույթներին, բնականաբար, չընդունվեց ՌԱ կուսակցության Կենտրոնական վարչության կողմից: Բանակցությունները շարունակվեցին, գտնվեց փոխզիջումային տարբերակ: Գլխավորը այդ պահին ակնկալվող «Ազգային օջախն» էր, որի հնարավորության հույսը դեռ չէին կորցրել բանակցող կողմերը: Ստորագրված համաձայնությունը հենց հիմնականում նախատեսում էր միասնական գործողություններ «Ազգային օջախի» ձեռքբերման եւ ստեղծման ուղղությամբ:

Համառոտ քննարկված եւ ընդունված հարցերից հետաքրքրություն են ներկայացնում հետեւյալները.

Ա. **Պոնտոսի խնդիրը**.- Ըստ ՀՅ դաշնակցության ստացած տեղեկությունների, Պոնտոսի հույները, համոզված լինելով, թե Պոնտոսի Հանրապետության ծրագիրը ամբողջովին խափանված է եւ այդ բանի հետեւանքով իրենք պէտք է մնան թուրքական լծի տակ, համոզված լինելով նմանապես, որ քեմալականները պիտի ձգտեն Թուրքիայի բոլոր հողերը մաքրել ոչ թուրք տարրերից, տրամադրություն են հայտնել, որպեսզի Պոնտոսը մտնի Վիլսոնյան սահմանագծումով ենթադրվող Հայաստանի մեջ, իսկ հետագայում, հայերի համաձայնությամբ մի առանձին վարչաձեւ ստեղծվի այդ շրջանի համար:

ՌԱԿ-ի Կենտվարչությունը գալիս է այն եզրակացության, թե «հայկական շահերուն հակառակ չէր ըլլար, եթէ յոյները նախաձեռնութիւնն ստանձնէին այդ տեսակ աշխատութեան մը»:

Բ. Հայ երկրապահ բանակ

Հայաստանի Հանրապետության պատվիրակությունը, կանխատեսելով, որ «Ազգային օջախի» իրականացումով, թուրքերի կողմից մեր հողերի պարպումից անմիջապես հետո անհրաժեշտ պիտի լիներ բանակի ներկայությունը այդ հողերի վրա, զորավար Դրոյանին հանձնարարել է արտասահմանում զորահանության ծրագիր պատրաստել: Ըստ այդ ծրագրի զանազան գաղութներից պետք է կազմվեր 8-10 հազար մարդուց բաղկացած մի երկրապահ բանակ: Զինվորների տարիքը 21-25 տարեկան: Առայժմ միայն մարդկանց արձանագրությունը պիտի կատարվեր, իսկ հատուկ սպաներ պիտի զբաղվեին կազմակերպական եւ զորավարության նախնական աշխատանքներով:

ՌԱԿ Կենտրոնական վարչությունը «այս հարցին շուրջ լուրջ խորհրդակցութենէ մը ետք եկաւ այն եզրակացութեան, որ սկզբունքով համաձայն է ժանդարմըրիի տրամադրութիւն յայտնող հայ երիտասարդներու արձանագրութեան»:

Գ. **Սահմանների հարցը**.- «Իբրեւ ընդհանուր սկզբունք ընդունուեցաւ որ սահմաններու խնդիրը պէտք չէ պատճառ մը դառնայ ՀՕՄ-ի («Ազգային Տան») ձախողանքին, բայց նոյն ատեն աշխատութիւններ թափով յառաջ տարուելու են ծովի վրայ ելք ու մօտ ապագային առնուազն երկու միլիոն բնակչութեան բաւող եւ ռազմականօրէն դիւրաւ պաշտպանելի հողամաս մը ձեռք բերելու համար»:

ՀՅԴ-ի պատվիրակության հետ բանակցությունների ընթացքում հասնում է ժամանակի ամենակենսական քաղաքական կողմնորոշման հարցը, որից էլ վերջին հաշվով կախված էր հայության ֆիզիկական գոյության խնդիրը: 1921 թ. նոյեմբերի կեսերին ՀՅԴ-ն այն եզրակացության է հանգում, թե Ռուսաստանը «քայքայումի ճամփուն մէջ է եւ նկատի առնուելիք ազդակ մը չէ այլեւս»: Այդ պահին Ռուսաստանն իրոք ծանր վիճակ էր վերապրում: Քաղաքացիական պատերազմը եւ արտաքին զինվորական ներխուժումները, թվում էր, թե շուտով պիտի հանգեին նոր իշխանության տապալման: Արեւմուտքի մամուլը գրեթե ամեն օր գուշակում էր խորհրդային վարչակարգի մոտալուտ կործանումը: Այդ բացառիկ իրավիճակում ՌԱԿ-ի Կենտրոնական վարչությունը ընդունում է բացառիկ որոշում, որը հետագայում պետք է ընկներ կուսակցության քաղաքականության հիմքում, նույնիսկ մի պահ դառնալով ծրագրային դրույթ: Կենտրոնական վարչությունը արձանագրում է. «Ռուսաստան քայքայումէ աւելի ամրանալու նշաններ ցոյց կու տայ իր որդեգրած չափաւորութեան հակամէտ ուղղութեան իբր հետեւանք, եւ հետեւաբար՝ ոչ միայն հաշուի առնուելիք ազդակ մըն է, այլ Ռուսահայաստանի վերաբերմամբ գոնէ իր բարեկամութիւնը վերջին ծայր կենսական է»:

ԿԱՐԷՆ ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Արդյունաբերություն

ԱԶԳ

Վերագործարկվեց Դիլիջանի «Իմպուլս» գործարանը

Նախագահը հավատարիմ է իր որդեգրած քաղաքականությանը

Գործազրկության խնդիրը բեռ է դարձել կառավարության ուսերին: Թեեւ խնդրի լուծման ուղղությամբ դրական տեղաշարժեր նկատվում են, սակայն գործազրկության ամբողջական վերացումը երկարամյա ջանքեր է պահանջում:

Մայիսի 22-ին ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը Դիլիջանում ներկա գտնվեց «Իմպուլս» ոսկերչական գործարանի շնորհանդեսին: «Իմպուլս» գործարանի առաջին բացումը տոնվել էր 1963-ին որպես մեծ իրադարձություն: 1999-ին, երկարամյա ընդմիջումից հետո, «Իմպուլսը» վերագործարկվեց աշխատատեղերով ապահովելով 300 գործազուրկների, ապրուստի աղբյուր դառնալով 300 ընտանիքների համար: Ինչպես այդ օրը լսեցինք շատ-շատերի շուրթերից, երբեմնի ծաղկուն քաղաքն այսօր անգործության մատնված, բարձիթողի վիճակում է, եւ այս իրադարձությունը բնակչության մեջ Դիլիջանը վերակենդանացնելու հույս էր արթնացրել:

«Իմպուլս» ոսկերչական գործարանը «Armengold» կազմակերպության հիմնած հինգ արտադրամասերից մեկն է: Մնացյալ չորսն արդեն գործում են Եղեգնաձորում, Վայքում, Սպիտակում եւ Երեւանում: Ի դեպ, Երեւանի ոսկերչական ձեռնարկության տնօրեն պրն Գրիգորյանը, որը ներկա էր շնորհանդեսին, իր ելույթում նշեց, որ արտադրամասերի թիվն ավելացնելով իրականացնում են ՀՀ նախագահին տված իրենց խոստումը, համաձայն որի «Armengold»-ը ոսկերչության բնագավառում աշխատատեղերի թիվը մինչեւ տարեվերջ հասցնելու է 2000-ի: «Այս արտադրամասը բացելով՝ կարող ենք անցնել մեր ծրագրի հաջորդ փուլերին», ասաց տնօրենը: Նա խոսացավ, որ գործարանում խիստ կարգուկանոն է տիրելու, սակայն աշխատավարձերի չափն այդպես էլ չհայտնեց:

«Վերջին 3 տարիների ընթացքում սա առաջին դեպքն է, երբ մարզում լուրջ ձեռնարկություն է հիմնվում», իմացանք Տավուշի մարզպետ Արմեն Ղուլարյանից: Նա նաեւ հիշեցրեց, որ այն ժամանակ ՀՀ նախագահության թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանի նախընտրական ծրագրում տեղ էր հատկացված հատկապես Տավուշի մարզի գործազրկության հիմնախնդրին: «Իմպուլսի» վերագործարկումն ու ՀՀ նախագահի աջակցությունն այս գործընթացն իրականացնողներին ապացուցում են, որ նախընտրական խոստումները մոռացված չեն: Բարձր գնահատեց գործարանի տնօրեն պրն Խանամիրյանի նպատակասլացությունը՝ 2 ամսվա ընթացքում շինարարական աշխատանքներն ավարտելու եւ աշխատակազմ հավաքելու:

Պրն Քոչարյանն իրեն ինչ-որ չափով համարեց այդ գործընթացի «մեղավոր» տեղեկացնելով, որ Լոս Անջելեսում հյուրընկալվելիս պայմանավորվածություն էր ձեռք բերվել տեղի հայ գործարարների հետ, որի վկայությունն էլ «Իմպուլս» գործարանն է: «Սա մեր որդեգրած քաղաքականության հաջողված քայլերից մեկն է, այդ իսկ պատճառով ավելին է, քան մի արտադրամասի բացում», նշեց նախագահը: Թեպետ գործարաններից տարիներ են պահանջվում միջազգային շուկա մուտք գործելու եւ հաստատվելու համար, սակայն, ինչպես ասաց պրն Քոչարյանը, շնորհիվ սփյուռքահայ գործարարների՝ Հայաստանն ունի անհրաժեշտ բոլոր քաղաքական ու տնտեսական կապերը: Իհարկե, Հայաստանի տնտեսական վիճակը բացատրվում է նաեւ ռուսաստանյան ճգնաժամով, ինչը, ըստ ՀՀ նախագահի, բարելավման միտում ունի:

Շնորհանդեսի արարողությունը չսահմանափակվեց միայն տոնական շնորհավորանքներով, այլ հնարավորություն տվեց նախագահին անձամբ հանդիպած դիլիջանցիներին իրենց բազմաբնույթ բողոքներն ու դժգոհությունները հայտնելու:

Իսկ ավելի ուշ, հանգիստ պայմաններում, պրն Քոչարյանը պատասխանեց լրագրողների հարցերին, որոնք հիմնականում առնչվում էին նախընտրական իրադարձություններին:

«Միասնություն» դաշինքը գնահատելով որպես երկրի քաղաքական ու տնտեսական զարգացման երաշխիք ՀՀ նախագահն, այնուամենայնիվ, չորոշակիացրեց Կարեն Դեմիրճյանի վարչապետ նշանակվելու վերաբերյալ խոսակցությունները եւ ավելացրեց, որ կառավարության կազմը կձեւավորվի միայն ընտրություններից հետո, երբ պարզ կդառնա ուժերի հարաբերակցությունն ԱԺ-ում: Նախագահը միաժամանակ հայտարարեց, որ վստահ է իր ուժերին եւ ի դեմս մեկ տարի առաջվա իր մրցակցի՝ պրն Դեմիրճյանի, սպառնալիք չի տեսնում: «Միասնություն» դաշինքի ու ՀՅԴ-ի միջեւ վերջերս ի հայտ եկած լարվածությունն անցած փուլ համարելով, պրն Քոչարյանը չժխտեց, որ իր համակրած երկու ուժերի հաշտությանը միջնորդել էր անձամբ: Ինչ վերաբերում է ուժային նախարարությունների միջամտությանը երկրի ներքաղաքական կյանքին, ապա այս հարցում ՀՀ նախագահը համաձայն էր պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանի տեսակետին. այլ պայմաններում, այո, միջամտություն չպիտի լինի, սակայն այժմ այդ էր պահանջում ներկայիս քաղաքական իրավիճակը:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

Made in Armenia. Տեքստիլ արտադրություններ

Երեւանի «Նարեկ» տեքստիլ գործարանը աշխատանքային հագուստ է արտադրում ոստիկանության, Արմենտելի, հիվանդանոցների ծառայողների համար, ինչպես նաեւ աշխատանքային ձեռնոցներ եւ բաճկոններ: «Մենք ամիսը 100 հազար վերնաշապիկ արտադրելու հնարավորություն ունենք, սակայն միայն 10 հազարի պատվեր ենք ստանում: Մեր գործարանը 13 հազար քմ տարածք է զբաղեցնում, եւ օգտագործելու համար ստիպված ենք բազմազան արտադրանք տալ», ասում է տնօրեն Հակոբ Բեգլարյանը: Ի՞նչ է նշանակում բազմազան: «Բաստուրմա, սուջուխ, պոմիդորի մածուկ, հաց, թխվածք», ժպտում է նա:

«Գառուն» կարի արտադրական միավորումն արդեն 14 տարի գլխավորում է Գոհար Ենոքյանը, որը տեսել է երբեմնի ծաղկուն գործարանի քայքայումը, շրջափակման եւս մի կործանարար հետեւանք Հայաստանի տնտեսության համար: Մինչեւ 90-ականների սկիզբն արտադրամասը 5 հազար բանվոր ուներ, «Նարեկը»՝ 3000: Այժմ թվերը հասել են համեմատաբար 300-ի եւ 150-ի:

Սովետական Միության տարիներին Հայաստանի արտադրության միայն 10–15 տոկոսն էր վաճառվում Հայաստանում, մնացածը արտահանվում էր այլ հանրապետություններ: «Այսօր փոքր քանակությամբ հագուստն էլ դժվար է իրացնել տեղական շուկայում: Քանի որ նյութը գնվում է արտասահմանում եւ տեղափոխվում, պատրաստի հագուստի ինքնարժեքը չափազանց բարձր է ստացվում: Իսկ մարդիկ գերադասում են գնել արտասահմանից բերած թեկուզ անորակ, բայց էժան իրերը, ասում է տկն Ենոքյանը: Դա բավական չէ, հայերը կարծես փախչում են սեփական արտադրության իրերից: Այնպես որ, զարմանալի չէ, որ մեր տնայնագործուհիներն աշխատում են տանը, արտադրում բարձրորակ հագուստ եւ արտասահմանյան պիտակներ փակցնում»:

Հայաստանի կարի արտադրամասերի մի մասը գոյատեւում է միայն պատվիրատուի՝ նյույորքյան «Ամերեքս» ընկերության շնորհիվ: «Ամերեքսը» հագուստ է պատվիրում հայկական 15 տարբեր գործարանների՝ Երեւանում, Գյումրիում, Ախուրյանում, Վանաձորում եւ Սպիտակում, դրա շնորհիվ բացվել է 6000 աշխատատեղ: «Ես մեծապես պարտական եմ Անգլիայում Հայաստանի դեսպան Արմեն Սարգսյանին, որի շնորհիվ կարողացա «Ամերեքսի» հետ պայմանագիր ստորագրել: Սարգսյանն այցելեց մեր գործարան եւ խոստացավ պատվիրատու ճարել: Երկու ամիս անց մեզ զանգահարեցին Նյու Յորքից, եւս մի քանի օր անց եկավ «Ամերեքսի» ներկայացուցիչը, եւ ժամում մենք պայմանագիրը ստորագրեցինք», ասում է Ենոքյանը եւ ավելացնում. «Գուցե հաջող համագործակցության պատճառն այն է, որ նրանք հայ չեն: Շատ եմ հիասթափվել սփյուռքահայերից: Նրանք տասնյակներով այցելում են մեզ, տպավորվում, խոստանում որեւէ բան անել եւ ի վերջո ոչինչ չեն անում: Նրանցից հույս կտրել եմ, այլազգի պատվիրատուն եւ ավելի համարձակ է, եւ կարծես ավելի է մտածում մեր երկրի մասին»:

Ամեն ամիս 40 ոտնայի երկարության մի մեքենա Թայվանից ու Թաիլանդից «Գառուն» է բերում կարի համար անհրաժեշտ հումքը: Նույնիսկ «Պատրաստված է Հայաստանում» պիտակը բերվում է Թայվանից: «Գառունում» հագուստը ձեւում, կարում եւ փաթեթավորում են համակարգիչների եւ գերժամանակակից սարքավորումների օգնությամբ: Ամեն ամիս մի քանի ավտոմեքենա՝ յուրաքանչյուրը 8000 կտոր պատրաստի հագուստ է տեղափոխում Նյու Ջերսի: Ցամաքով դրանք հասցվում են Սեւ ծովի Փոթի նավահանգիստ, որտեղից ճանապարհը մինչեւ ԱՄՆ շարունակում են ջրով: «Ամերեքսն» ամսական միայն տեղափոխման վրա ծախսում է 14 հազար դոլար, յուրաքանչյուր արտադրված հագուստին կոպիտ հաշվարկներով ընկնում է 1.30 դոլար:

«Դա է պատճառը, որ մեզ ավելի շատ չեն կարողանում վճարել: Շատ կցանկանայի, որ նման գործընկեր գտնեինք Եվրոպայում, քանի որ այս դեպքում տեղափոխման ծախսերն ավելի քիչ կլինեին, եւ կկարողանային յուրաքանչյուր բանվորի գոնե 50 դոլար վճարել: Այժմ ամենաբարձր աշխատավարձը 20–25 դոլար է՝ կախված արտադրանքի քանակից», ասում է Գոհար Ենոքյանը:

«Գառունի» տարեկան դրամաշրջանառությունը տարեկան կազմում է 2 մլն ամերիկյան դոլար, Ենոքյանը վստահեցնում է, որ չի կարող բարձրացնել աշխատավարձը, քանի որ ինքնարժեքը բարձր է: «Գառունը» «Ամերեքսի» հետ աշխատում է 1995 թ.-ից: 96-ին, երբ նրանք պարզեցին, որ արտադրամասն աշխատում է որակով ու արագ, հարցին՝ Հայաստանում նմանօրինակ գործարաններ էլ կա՞ն: «Առաջարկեցի Վանաձորի տեքստիլ ֆաբրիկան»: Նրանք դեռեւս համագործակցում են: Ամեն տարի «Ամերեքսը» մի քանի գործարան ավելացնում է իր հայ գործընկերների ցանկին: Իսկ սփյուռքահայերը, չգիտես ինչու, մեզ չեն «վստահում», տխուր պատմում է տկն Ենոքյանը:

Համեմատաբար վերջերս Երեւանում բացված մանկական հագուստի ձեւավորման եւ պատրաստման «Չաշիկ Չ. ստուդիան» նույնպես լուրջ պրոբլեմներ ունի: Եվ պրոբլեմը ոչ թե որակյալ արտադրանք տալու մեջ է, այլ այդ արտադրանքը տեղական շուկայում իրացնելու անհնարինության: Ստուդիան երեք տարի առաջ հիմնեցին Չաշա եւ Նանա Սահակյանց քույրերը: «Մենք երկուսս էլ հղի էինք եւ չէինք ցանկանում, որ մեր երեխաները անորակ արտասահմանյան հագուստ հագնեն: Սկսեցինք կարել եւ ի վերջո որոշեցինք ընկերություն հիմնել», պատմում է Չաշան, որը այժմ գլխավորում է «Չաշիկը»: Սկզբում նրանք իրենց ունեցած 4000 դոլարով գնեցին համակարգիչ, սկաներ եւ տպիչ: Այսօր «Չաշիկն» արտադրում է վեց ամսականից վեց տարեկան երեխաների զգեստներ, ունի հինգ բանվորուհի, որոնք աշխատում են տանը եւ կարում ամիսը 100 զգեստ, յուրաքանչյուր զգեստն ունի իր անունը: Դրանք մտահղանում է Մոսկվայի անիմացիոն դպրոցի շրջանավարտ եւ հայտնի անիմատոր Ռոբերտ Սահակյանցի դուստրը՝ Նանան: Դրանցից մի քանիսն ուղարկվել են Փարիզ՝ Պիեռ Կարդենի նորաձեւության տուն, որտեղ արժանացել են գովեստի:

Հայաստանում կարի արտադրությունն ու նորաձեւությունը վերջնական քայքայումից փրկելու համար հետանկախության շրջանում բացվեց «Ատեքս» նորաձեւության կենտրոնը, որը համարյա վեր է ածվել նորաձեւության ակադեմիայի: Ակադեմիայի հիմնադիրներ Անդրեյ եւ Իրինա Միլմաններն այժմ ունեն նաեւ 100 ուսանող, որոնք հինգ տարի ուսանելուց հետո ստանում են մասնագետի որակավորում: «Ատեքսի» արտադրանքն այսօր վաճառվում է Գերմանիայում եւ փորձում է գրավել ամերիկյան եւ կանադական շուկան:

«Մեզ համար ավելի կարեւոր է նոր գաղափարներ ու ոճ տարածելը, քան իրեր վաճառելը», ասում է Միլմանը, որի 200–300 դոլար արժեցող զգեստները վաճառվում են Երեւանում կազմակերպվող նորաձեւության ցուցադրություններում: 1998-ին հայ գնորդին վաճառվել է ընդամենը 200 կտոր, գնորդները ուսանողուհիներ են: «Մենք մեծ մասամբ կենտրոնանում ենք հայկական շուկան գրավելու վրա, ասում է Միլմանը, գրասենյակներ ենք բացել Էջմիածնում, Վանաձորում, Աբովյանում: Նախկինում փորձել ենք վաճառել նաեւ Ռուսաստանում, բայց ռուսական շուկան շատ ծայրահեղական է: Աղքատները ջինս են հագնում, նոր ռուսները՝ «Վերսաչե», իսկ միջինը համարյա գոյություն չունի»: Միլմանը համոզված է, որ Հայաստանում թեթեւ արդյունաբերության զարգացումը, մասնավոր հատվածը եւ կրթությունը (ինչքան էլ ոմանք չցանկանան դա ընդունել) միայն կարող են նպաստել արտադրության եւ նորաձեւության զարգացմանը: Իսկ հումքն արտասահմանից տեղափոխելով ու ոչ մասնագետ կադրերով իրականում ոչինչ անել հնարավոր չէ:

AIM

Պատրաստեց
ՌՈՒԶԱՆ ԱՇՈՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Նրա տունն էր թանգարան

Փարաջանովի ծննդյան 75-ամյակը Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի միջոցառումների շրջանակում ներառվածների շարքից կտրուկ առանձնանում է: Յուրահատկությունը պայմանավորված է հենց Սերգեյ Փարաջանով անձի եւ արվեստագետի ֆանտաստիկ արտիստիզմով եւ էպթեզիզմով: Արվեստագետին ճանաչելը, ինչպես հորիզոնին մոտենալը, շատ միանշանակ է. ավելի մոտենալիս երեւում է առավել ընդարձակ եւ: Ըստ Փարաջանովի թանգարանի տնօրեն Զավեն Սարգսյանի, որի հետ հարցազրույցը ներկայացնում ենք, Փարաջանովի հոբելյանական օրեր կազմակերպելու առանցքային նպատակն արվեստագետի թողած հսկա ժառանգության ուսումնասիրումը ճիշտ ուղղորդելն էր:

— Հայաստան տեղափոխվելով Փարաջանովը պետք է բնակվեր այն տանը, ուր այժմ իր գործերն են զետեղված: Ո՞րն է թանգարանի նշանակությունը եւ դերը Փարաջանովի հսկայական ժառանգությունն ուսումնասիրելու գործում:

- Փարաջանովը գիտեր, որ թանգարանն եմ ուզում բացել, ասում էր. «Զավեն, իմ մասին այնքան սուտ բան են գրել կյանքի ընթացքում, որ ես ուզում եմ՝ կյանքից հետո ճիշտը գրեն»: Ուզում էր, որ թանգարանը բաց լիներ, իր նյութերը նույնպես: Որ ով էլ ուզենա՝ գա եւ ծանոթանա դրանց: Եվ ահա մենք ոչ ոքից նյութ չենք պահում, ոչ մի նյութ չենք թաքցնում. թանգարանն իրոք բոլորի համար է: Ուսումնասիրողները մեզ մոտ շատ են գալիս, անգամ Ճապոնիայից մի տղա ունենք՝ Հեկտոր Սուեբը, որն այստեղ աշխատում է:

Սա Փարաջանովի տունը պետք է լիներ, իհարկե, բայց մենք թանգարանը տուն-թանգարան չենք անվանում, որովհետեւ ստեղծագործողի, նկարչի թանգարան է եւ ոչ թե մեմորիալ մի բան: Իր տունն էր կյանքի օրոք թանգարան: Տուն չէր: Իսկ թանգարանն ամեն օր գործում է, այլ ոչ թե հոբելյանից հոբելյան:

— Ինչպե՞ս առաջացավ փարաջանովյան օրեր ձեռնարկելու մտահղացումը:

- Միտքն իմն էր, ընկերոջս ծնունդն էր, պետք է նշվեր հունվարի 9-ին: Հասկացա, որ կյանքի օրոք նման բաներով իրեն երբեք չեն նշել: Որոշեցինք 1999-ին, 75-ամյակ, տեսնելու, թե Փարաջանովի թանգարանը եւ վերլուծումներն ի՞նչ վիճակում են:

Կա եւս մեկ նշանակություն: Փարաջանովը երեսուն տարի ապրել է Կիեւում, հինգը բանտում է անցկացրել, ապա Թիֆլիսում է ապրել: Այսինքն իր մասին գրողները, հետազոտողները, իր ընկերներն այդ միջավայրեր են գնացել եւ իրեն տեսել: Իսկ չլինելով երբեւէ Հայաստանում, չիմանալով մեր պատմությունը, չտեսնելով մեր վանքերը, նրանք չեն կարող հասկանալ որոշ կարեւոր փարաջանովյան երեւույթներ, որոնք փորձում են իրենց շրջանակների մեջ տեղավորել: Օրինակ, մի գրախոսության մեջ ուկրաինացի իր ընկերներից մեկը «Սայաթ-Նովան» տիպիկ ուկրաինական ֆիլմ է անվանել: Իսկ շատերն էլ նրան վրացիներով շրջապատված են տեսել. մի օր էլ կպարզվեր, որ Փարաջանովը հայ չի եղել: Ահա թե ինչու էր կարեւոր, որ այնպիսի գրողներ, ուսումնասիրողներ՝ Միրոն Չեռնենկոն, Յանուշ Գազդան, Նատալյա Սիրիվլյան եւ մյուսները, որոնք վերջին օրերին ասացին, թե այժմ շատ բաներ են արդեն հասկանում, լինեին Հայաստանում եւ տեսնեին Բջնին, որտեղ «Խոստովանանքը» պետք է նկարահանվեր, Հաղպատը, որտեղ «Սայաթ-Նովան» է նկարվել: Էջմիածնում շատ մեծ պատիվ էր, որ հոգեհանգիստը կաթողիկոսի տեղապահ Տ. Գարեգին արք. Ներսիսյանն էր կատարում: Էջմիածնում ուղղակի արտասվեցին, որովհետեւ տեսան մանկական հոգեւոր երգչախումբը, որը ֆիլմն էր հիշեցնում:

— Ըստ ձեզ, ինչպե՞ս է բացատրվում Փարաջանովի հոբելյանի եւ քրիստոնեության 1700-ամյակի միջոցառումների կապը:

- 301-ին Հայաստանը պետականորեն ընդունել է քրիստոնեությունը եւ կարծես թե դրանից հետո ոչինչ չի արել: 4-5 տարի մենք ասում ենք, որ 1700-ամյակ ենք տոնելու, բայց ի՞նչ վիճակում ենք:

Եվ մենք ունենք Փարաջանովի նման մարդ, որ մեր եկեղեցին աշխարհին ցույց տալու համար, կարելի է ասել, ավելի շատ բան է արել, քան որեւէ մեկը: Իր ֆիլմերում կան բոլոր մեր ծեսերը՝ «Հայր մեր», կնունքի, մատաղի աղոթքները, ծիսակատարությունները: Առաջին անգամ Փարաջանովն է աշխարհին այդ ամենը ցույց տվել արվեստի միջոցով, քանզի ուրիշ միջոցով ոչ ոք պատրաստ չէ դրանք ընկալելու, ընդունելու:

Փարաջանովյան օրերին վարչապետը տվեց այդ, իմ կարծիքով, ճիշտ ուղղվածությունը: Եվ իրոք, ուրիշ ո՞վ մենք ունենք Փարաջանովի նման, որ դրսից այդքան հրավիրյալներ գան: Իհարկե, կարելի էր եւ պետք էր ավելի լավ կազմակերպել, խոստացված գումարն ընթացքում կրկնակի կրճատվել էր, դեռ ավելին՝ այնքան ուշացավ, որ չէինք կարող հրավերներ ուղարկել: Նախատեսված երեսունի փոխարեն քսան հյուրեր ունեցանք, որովհետեւ գումարը միայն երկրորդ օրը մեզ հասկացրին: Մեզ մոտ կարծում են, որ բավական է ֆինանսավորումը լինի եւ երկու օրում ամեն ինչ հնարավոր է անել, իսկ այդ մարդիկ հայտնի են եւ զբաղված, նրանց կես տարի շուտ է պետք հրավեր ուղարկել, որ ուրիշ ծրագրեր չունենան այդ օրերին: Բայց այդ մասին արդեն ուշ է խոսել:

ՄԱՐԻԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Նշվեց Վանի հերոսամարտի 84-րդ տարեդարձը

Մայիսի 23-ին ծաղկաշատ էր Աշտարակում կառուցված «Արծիվ Վասպուրականի» հուշակոթողին հարող ծաղկազարդ դաշտավայրը: «Վասպուրական» հայրենակցական միության անդամները՝ մեծահասակ կանայք ու տղամարդիկ իրենց որդիներով ու թոռներով, Աշտարակի եւ մոտակա գյուղերի բնակիչները եկել էին նշելու Վանի հերոսամարտի 84-րդ տարեդարձը: Հուշակոթողի պատվանդանին դրվեցին թարմ ծաղիկներ եւ ծաղկեպսակներ:

Հանդիսավոր հավաքը բացեց «Վան-Վասպուրական» միության նախագահ Ռոբերտ Միրզոյանը: Վասպուրական աշխարհի հերոսամարտի մասին հետաքրքիր եւ ընդարձակ ելույթներով հանդես եկան «Վան-Վասպուրական» միության փոխնախագահ Ռուբիկ Հովհաննիսյանը, ճարտարագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր «Վան-Վասպուրական» միության պատվավոր անդամ, ակադեմիկոս Վարագդատ Հարությունյանը: Հուզիչ ելույթներ ունեցան նաեւ շատ մասնակիցներ: Հիշում է տողերիս հեղինակը. հանգուցյալ ծնողներս՝ վանեցի Սեդրակը եւ Գենովափեն, որոնք մազապուրծ էին եղել դանթեական դժոխքից, հաճախ սարսուռով պատմում էին երիտթուրքերի ահավոր վայրագությունների եւ հիացմունքով էին խոսում հերոսամարտի մասնակիցների սխրանքների մասին:

Հանդիսավոր հավաքն ավարտվեց գեղարվեստական ելույթներով:

Ասմունքող Սվետլանա Խանումյանն իր գեղարվեստական ելույթով մեծ բավականություն պատճառեց բոլորին: Արշալույս Վարդանյանը, Սնացական Սիրանոսյանը, Վարուժան Պլուզյանը եւ Գլատեվոս Հովհաննիսյանը Վանի բարբառով շատ պատմություններ պատմեցին, որոնք աշխուժություն առաջացրին: Միջոցառումն իրենց ելույթներով զարդարեցին եւ ավարտեցին «Վասպուրական» երգի-պարի մանկական ինքնագործ (գեղ. ղեկավար Արեգ Սարգսյան) եւ Ուջան գյուղի պարի ազգագրական մանկական խմբերը:

ՀՐԱՉՅԱ ԿՈՒՐԴՅԱՆ
«Վան-Վասպուրական» հայրենակցական միության անդամ

ԵՐԵՒԱՆ

Որքան ժամանակը հեռանա, նրա կյանքն ու գործերն ավելի են արժեքավորվելու

Երեւան քաղաքի կենտրոնում, Մ. Սարյանի արձանի հարեւանությամբ, Մոսկովյան փ. 31 շենքի կողքով կանցնեն մարդիկ, կանգ կառնեն ու ակամա գլուխները կխոնարհեն, կհիշեն մեր ժողովրդի երախտավոր, արժանահիշատակ Ջոն Կիրակոսյանին, որը դասվում է մեր պատմագիտության երեւելիների շարքում: Քաղաքապետ Սուրեն Աբրահամյանը հանդիսավորությամբ բացեց հուշատախտակը, որն ամրացված էր այն շենքի պատին, ուր ապրել էր հայտնի պատմաբան եւ դիվանագետ Ջոն Կիրակոսյանը: Ջ. Կիրակոսյանին ներկայացրեց եւ բնութագրեց արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանը. «Այս հուշատախտակը մեզ բոլորիս հիշեցնելու է, որ այս տանն ապրել է մի մեծ մարդ, որը մեծ ներդրում է ունեցել թե մեր պատմագրության եւ թե դիվանագիտության մեջ: Այսօր մեր դիվանագիտությունը սնվում է Ջ. Կիրակոսյանի ժառանգությամբ, նաեւ արտաքին գործերի նախարարությունն այդ կապը պահում է նրա զավակի՝ Արման Կիրակոսյանի միջոցով, որը ՀՀ դեսպանն է Հունաստանում, եղել է արտգործփոխնախարար»: Ջոն Կիրակոսյան պետական գործչին, դիվանագետին, պատմաբանին եւ քաղաքական գործչին ներկայացրին ու հիշատակի խոսք ասացին ակադեմիկոսներ Գեւորգ Ղարիբջանյանը, Վարդգես Միքայելյանը, Ալեքսան Կիրակոսյանը, Զորի Բալայանը, Հր. Ավետիսյանը, երիտասարդ պատմաբան Արմեն Կարապետյանը: Որպես կենտրոնական կոմիտեի գիտության բաժնի վարիչ եւ արտգործնախարար նա միշտ հայ ժողովրդի շահերը պաշտպանել է աշխարհի շատ երկրներում: Ջ. Կիրակոսյանը նաեւ լավ գիտնական էր: Նա թողել է բազմաթիվ հիմնարար աշխատություններ հայ ժողովրդի պատմության, միջազգային հարաբերությունների, Հայ դատի, Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ: Իսկ նրա վերջին աշխատությունը՝ «Երիտթուրքերը պատմության դատաստանի առաջ», յուրաքանչյուր հայի սեղանի գիրքն է եւ երիտասարդ սերունդների ուղեցույցը: Ինչքան ժամանակը հեռանա, նրա կյանքն ու գործերն ավելի են արժեքավորվելու:

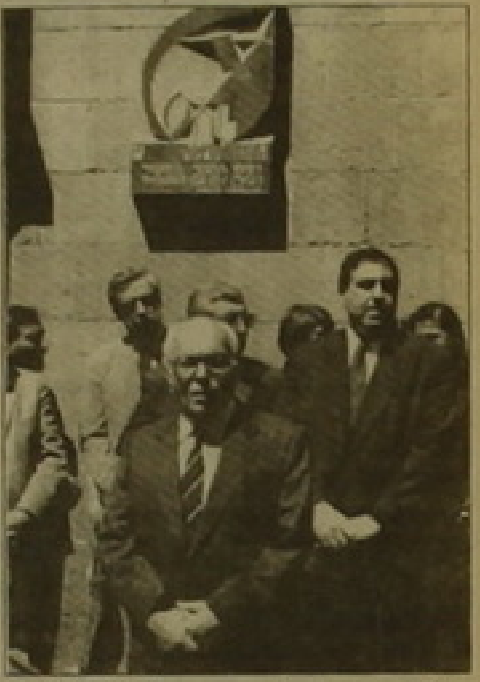

Հանդիսությանը մասնակցում էին նաեւ Ջոն Կիրակոսյանի այրին եւ որդին: Արման Կիրակոսյանն իր շնորհակալական խոսքը հղեց Երեւանի քաղաքապետ Սուրեն Աբրահամյանին իրենց ընտանիքի կողմից՝ հուշատախտակի տեղադրման եւ շուտով Երեւանի՝ թիվ 2 միջնակարգ դպրոցը Ջոն Կիրակոսյանի անունով կոչելու կապակցությամբ:

Հենրիկ Խաչատրյանի 60-ամյակին

Մայիսի 22-ին Երեւանի քաղաքապետ Սուրեն Աբրահամյանը բազմաթիվ երեւանցիների ներկայությամբ Խանջյան 45 շենքի մուտքի մոտ տեղադրված հուշատախտակի սավանն իջեցրեց, ուր փորագրված էր, որ այս տանն ապրել է Հենրիկ Խաչատրյանը՝ գիտնական, պետականագետ: Հ. Խաչատրյանը շուրջ 20 մենագրությունների հեղինակ է, 1998-ին պաշտպանել է դոկտորականը, լավ կազմակերպիչ էր, ընտանիքի հրաշալի հայր, հավատարիմ ընկեր: Իրավագիտության համար Հ. Խաչատրյանի անժամանակ մահը լուրջ կորուստ էր: Ահա այսպես էին բնորոշում նրան ծանոթները, գործընկերները: Հ. Խաչատրյանը վերջին տարիներին աշխատել էր ՀՀ ԱԺ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետ, այնուհետեւ՝ Սահմանադրական դատարանում, իսկ մինչեւ կյանքի վերջին պահը նա ՀՀ գլխավոր դատախազն էր: Նրա մենագրությունները վերաբերում էին իրավական, սահմանադրական պետականության հարցերին: Հուշատախտակի բացման արարողությունից հետո ԳԱ ակադեմիայի դահլիճում տեղի ունեցավ գիտագործնական հանդիպում՝ նվիրված Հենրիկ Խաչատրյանի 60-ամյակին:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԿԱՆԱԴԱ

Մոնրեալում վախճանվել է Վահե Քեքլին

«Ազգ-միրոր» համակարգչային ծառայությունից ստացված ֆաքսը գուժում է Մոնրեալի հայ համայնքի ամենաժրաջան անդամներից մեկի՝ Վահե Քեքլիի մահը, որ տեղի է ունեցել մայիսի 18-ին՝ սիրտ սրտի կաթվածից: Պրն Քեքլին համայնքի նվիրված առաջնորդներից է եղել դեռ վաղ ժամանակներից՝ Թուրքիայից Կանադա տեղափոխվելու առաջին օրերից սկսած: Նա ինքնամոռաց աշխատասիրությամբ ծառայել է ինչպես Թեքեյան մշակութային միությանը, այնպես էլ Ռամկավար Ազատական կուսակցությանն ու Հայ առաքելական եկեղեցուն: Երկար տարիներ որպես մարզական թղթակից աշխատակցել է Կանադայում լույս տեսնող ՌԱԿ պաշտոնաթերթ «Աբագա» ազգային, մշակութային եւ հասարակական շաբաթաթերթին: Ընդամենը մի քանի ամիս առաջ այցելել էր Հայաստան եւ «Ազգի» խմբագրություն, որ հարցազրույց էր տպագրվել նրա հետ:

Հոգեհանգստյան պաշտոնը տեղի է ունեցել երեկ՝ երկուշաբթի, մայիսի 24-ին, Քվեբեկի Սուրբ Գրիգոր հայկական եկեղեցում, իսկ թաղումը տեղի կունենա այսօր՝ մայիսի 25-ին, նույն եկեղեցուց:

Հանգիստ իր ոսկորներին:

Հ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼ

Սկսվում է երկրորդ շրջանը

Աբովյանում անցկացվեց վեցերորդ տուրից բաց թողած «Դվին»–«Զվարթնոց» հանդիպումը: Խաղն ավարտվեց «Զվարթնոցի» վստահ հաղթանակով 5-0 հաշվով:

Այսպիսով, մրցաշարի առաջին փուլը մնաց ետեւում, իսկ այսօր սկսվում է Հայաստանի առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի երկրորդ շրջանը:

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արարատ	9	8	1	0	18-2	25
2. Շիրակ	9	6	1	2	26-7	19
3. Երեւան	9	5	4	0	20-5	19
4. Ցեմենտ	9	6	1	2	15-7	19
5. Էրեբունի	9	4	3	2	8-5	15
6. Ղարաբաղ	9	4	1	4	15-15	13
7. Զվարթնոց	9	3	1	5	11-10	10
8. Կիլիկիա	9	1	1	7	14-18	4
9. Դվին	9	1	1	7	11-29	4
10. Գյումրի	9	0	0	9	5-45	0

«Ալաշկերտը» դուրս եկավ մրցապայքարից

Հանրապետության առաջնության առաջին խմբի մրցաշարի մասնակիցներից մեկը՝ Մարտունու «Ալաշկերտը», դուրս եկավ պայքարից: Անցկացնելով ընդամենը երեք խաղ (1 հաղթանակ, 2 պարտություն) թիմը հրաժարվեց առաջնությանը մասնակցելուց: «Ալաշկերտի» անցկացրած խաղերի արդյունքները չեղյալ են համարվում:

Տեղի ունեցան մրցաշարի հերթական 5-րդ տուրի խաղերը: Ահա դրանց արդյունքները. «Դինամո»–«Ղարաբաղ-2» 3-2, «Նաիրիտ»–«Լեռնագործ» 1-1, «Մուշ»–«Արփա» 1-1, «Քասախ»–ՖԻՄԱ 0-0: Վերջին օրերի ընթացքում «Ղարաբաղ-2»-ը հետագա տուրերի երկու խաղ անցկացրեց: Թիմը նախ իր դաշտում 0-1 հաշվով զիջեց «Լոռիին», ապա հյուրընկալվելիս 2-0 հաշվով հաղթեց ՖԻՄԱ-ին:

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Դինամո	4	4	0	0	14-3	12
2. Նաիրիտ	5	3	2	0	10-2	11
3. Լոռի	5	2	3	0	8-2	9
4. Ղարաբաղ-2	7	2	1	4	7-8	7
5. Լեռնագործ	5	1	3	1	10-6	6
6. ՖԻՄԱ	5	1	2	2	6-8	5
7. Մուշ	5	1	2	2	5-9	5
8. Քասախ	5	1	1	3	4-15	4
9. Արփա	5	0	2	3	3-14	2

Խաղացանկ

Բարձրագույն խմբի մրցաշար. երկրորդ շրջան

10-րդ տուր
25 մայիսի (երեքշաբթի)
«Զվարթնոց»–«Ցեմենտ», ժ. 18:00
«Շիրակ»–«Գյումրի», ժ. 17:00
26 մայիսի (չորեքշաբթի), ժ. 18:00
«Երեւան»–«Ղարաբաղ»
«Արարատ»–«Դվին»
«Էրեբունի»–«Կիլիկիա»
29 մայիսի (շաբաթ)
«Անկախություն» գավաթի եզրափակիչ, «Հրազդան» մարզադաշտ
5 հունիսի (շաբաթ)
Եվրոպայի առաջնության ընտրական խաղ
Իսլանդիա-Հայաստան
9 հունիսի (չորեքշաբթի)
Եվրոպայի առաջնության ընտրական խաղ
Հայաստան-Ուկրաինա

11-րդ տուր
12 հունիսի (շաբաթ), ժ. 18:00
«Զվարթնոց»–«Գյումրի»
«Ցեմենտ»–«Ղարաբաղ»
«Շիրակ»–«Դվին»
«Կիլիկիա»–«Երեւան»
«Էրեբունի»–«Արարատ»

12-րդ տուր
16 հունիսի (չորեքշաբթի), ժ. 18:00
«Զվարթնոց»–«Շիրակ»
«Երեւան»–«Ցեմենտ»
«Գյումրի»–«Արարատ»
«Ղարաբաղ»–«Էրեբունի»
«Դվին»–«Կիլիկիա»
19-20 հունիսի
«Ինտերտոտոյի» գավաթ

13-րդ տուր
23 հունիսի (չորեքշաբթի), ժ. 18:00
«Ղարաբաղ»–«Զվարթնոց»
«Դվին»–«Գյումրի»
«Ցեմենտ»–«Կիլիկիա»
«Շիրակ»–«Էրեբունի»
«Արարատ»–«Երեւան»
26-27 հունիսի
«Ինտերտոտոյի» գավաթ

14-րդ տուր
2 հուլիսի (շաբաթ), ժ. 19:00
«Երեւան»–«Զվարթնոց»
«Արարատ»–«Շիրակ»
«Էրեբունի»–«Ցեմենտ»
«Գյումրի»–«Կիլիկիա»
«Դվին»–«Ղարաբաղ»

15-րդ տուր
6 հուլիսի (երեքշաբթի), ժ. 19:00
«Զվարթնոց»–«Դվին»
«Կիլիկիա»–«Ղարաբաղ»
«Էրեբունի»–«Գյումրի»
«Ցեմենտ»–«Արարատ»
«Շիրակ»–«Երեւան» ժ. 18:00

16-րդ տուր
11 հուլիսի (կիրակի), ժ. 19:00
«Զվարթնոց»–«Արարատ»
«Էրեբունի»–«Երեւան»
«Կիլիկիա»–«Շիրակ»
«Դվին»–«Ցեմենտ»
«Գյումրի»–«Ղարաբաղ» ժ. 18:00
14 հուլիսի (չորեքշաբթի)
Չեմպիոնների գավաթ
նախնական փուլ, առաջին խաղ
18 հուլիսի (կիրակի)
պահեստային օր
21 հուլիսի (չորեքշաբթի)
Չեմպիոնների գավաթ
նախնական փուլ,
պատասխան խաղ

17-րդ տուր
26 հուլիսի (երկուշաբթի), ժ. 19:00
«Կիլիկիա»–«Զվարթնոց»
«Դվին»–«Էրեբունի»
«Ղարաբաղ»–«Արարատ» ժ. 18:00
«Գյումրի»–«Երեւան» ժ. 18:00
«Ցեմենտ»–«Շիրակ»

18-րդ տուր
30 հուլիսի (շաբաթ), ժ. 19:00
«Էրեբունի»–«Զվարթնոց»
«Կիլիկիա»–«Արարատ»
«Երեւան»–«Դվին»
«Ղարաբաղ»–«Շիրակ» ժ. 18:00
«Գյումրի»–«Ցեմենտ» ժ. 18:00
3-7 օգոստոսի
պահեստային օր
10 օգոստոսի (երեքշաբթի)
ՈՒԵՖԱ-ի գավաթ
նախնական փուլ,
առաջին խաղեր
24 օգոստոսի (երեքշաբթի)
նախնական փուլ,
պատասխան խաղեր:

ԱՅՑ

«Մարուբենի կորպորեյշնը» խոստանում է...

Հայաստանում հյուրընկալվում է ճապոնական «Մարուբենի կորպորեյշն» ընկերության՝ Ռուսաստանում եւ ԱՊՀ երկրներում ներկայացուցիչ Կոձի Յամագուչին:

Գործնական այցով մեզ մոտ գտնվող Յամագուչիին եւ նրա երկու գործընկերներին ՀՀ սպորտվարչությունում ընդունեց մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի փոխնախարար Իշխան Զաքարյանը: Նա հյուրին ծանոթացրեց հանրապետության մարզաշխարհում տիրող իրավիճակին, խնդիրներին, պատմեց մարզակառույցների, մասնավորապես՝ Ծաղկաձորի գլխավոր օլիմպիական մարզաբազայի եւ Չորաղբյուրի բազայի մասին: Հենց այս վերջին հարցն է առավելապես հետաքրքրում մեր ճապոնացի հյուրերին: Ինչպես ասաց պրն Յամագուչին, իրենց ընկերությունը դրամաշնորհներ է տրամադրել ԱՊՀ-ի որոշ երկրների (Ռուսաստան, Ուկրաինա, Ուզբեկստան)՝ նրանց մարզակառույցները վերակառուցելու նպատակով: Նա ասաց, որ «Մարուբենի կորպորեյշնը» պատրաստ է դրամաշնորհ տրամադրել նաեւ Հայաստանին՝ առաջին հերթին Ծաղկաձորի հիանալի մարզաբազան կարգի բերելու համար:

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

Երեք մրցանակակիր

Հունաստանի Պատրա քաղաքում անցկացված միջազգային ավանդական մրցումներում հաջող ելույթներ ունեցան Հայաստանի հավաքականի բռնցքամարտիկները:

Մրցանակները վիճարկում էին Հունաստանի, Կուբայի, Ռուսաստանի, Ուզբեկստանի, Ռումինիայի եւ այլ երկրների բռնցքամարտիկներ, որոնց թվում էին նաեւ մեր հանրապետության վեց ներկայացուցիչներ: Նրանցից ավելի հաջող հանդես եկան վանաձորցի Վախթանգ Դարչինյանը (51 կգ քաշային կարգ) եւ երեւանցի Արամ Ռամազյանը (54 կգ), որոնք հաղթեցին իրենց մրցակիցներին եւ առաջին մրցանակ նվաճեցին: Երրորդ մրցանակակիր դարձավ երեւանցի մեկ այլ բռնցքամարտիկ՝ Արթուր Գեւորգյանը (60 կգ):

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

Չորս չեմպիոն Էջմիածնից

Ավարտվեց հունահռոմեական ըմբշամարտի Հայաստանի երիտասարդական առաջնությունը: Արմավիրում անցկացված մրցաշարում 8 քաշային կարգերում հաղթանակի համար պայքարի մեջ էին մտել հանրապետության տարբեր մարզերի մինչեւ 20 տարեկան 86 ըմբիշներ:

Ըստ քաշային կարգերի հաղթեցին եւ հանրապետության չեմպիոններ դարձան Սահակ Հովհաննիսյանը (50 կգ, Էջմիածին), Արտյոմ Պողոսյանը (54 կգ, Գյումրի), Էդվարդ Բարսեղյանը (58 կգ, Էջմիածին), Ժորա Վարդանյանը (63 կգ, Էջմիածին), Վահագն Հակոբյանը (69 կգ, Արարատ), Ռոբերտ Պետրոսյանը (76 կգ, Էջմիածին), Արման Գեղամյանը (85 կգ, Ախուրյան), Արման Ղալեչյանը (97 կգ, Երեւան): Գովեստի արժանի են բոլոր հաղթողները, սակայն հատկապես նշենք Էջմիածնի ըմբիշներին, որոնք հաղթեցին չորս քաշային կարգերում: Նրանք բոլորն էլ «Արսեն Ավագյան» ակումբի անդամներ են:

Այժմ հանրապետության երիտասարդական հավաքականը, ավագ մարզիչ Աղասի Մանուկյանի գլխավորությամբ, երկշաբաթյա ուսումնամարզական հավաք կանցկացնի Ծաղկաձորում: Այստեղ կընտրվեն այն ըմբիշները, որոնք կմասնակցեն հունիսի 10-ից Բուդապեշտում սկսվող Եվրոպայի երիտասարդական առաջնությանը:

ՇԱԽՄԱՏ

Առջեւում քառյակն է

Բոսնիայի եւ Հերցեգովինայի մայրաքաղաք Սարաեւոյում ընթացող գրոսմայստերական գերմրցաշարում պայքարն ավելի է սրվում:

Խաղացված վեց տուրից հետո աղյուսակը գլխավորում են չորս շախմատիստներ՝ Գարրի Կասպարովը, Եվգենի Բարեեւը (երկուսն էլ Ռուսաստան), Մայքլ Ադամսը (Անգլիա) եւ Ալեքսեյ Շիրովը (Իսպանիա), որոնք 4-ական միավոր են վաստակել:

Վերջին երկու տուրերը հատկապես հաջող էին Շիրովի համար: Նա երկու հաղթանակ տարավ, նախ Յան Թիմմանի (Հոլանդիա), ապա՝ Վեսելին Թոփալովի (Բուլղարիա) նկատմամբ: Մյուս երեք առաջատարները 5-րդ եւ 6-րդ տուրերում 1,5-ական միավոր շահեցին: Ավելին, որ Կասպարովը 5-րդ տուրում հաղթեց բոսնիացի Իվան Սոկոլովին, իսկ 6-րդում ոչ-ոքի խաղաց հունգարացի Պետեր Լեկոյի հետ:

Մրցաշարի ավարտին մնացել է երեք տուր, եւ պետք է կարծել, որ պայքարը հաղթանակի համար առավել անզիջում կդառնա:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է
ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված մրցանակային խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Տիրացու: 2. Սյուն: 3. Գրավ: 4. Արտավանէ: 5. Հայց: 6. Ծիտ: 7. Ուխտ: 8. Արգո: 9. Չապլստոն: 11. Մեղր: 12. Նոէ: 14. Բեռլինգ: 17. Կորսիկա: 19. Ուլունք: 20. Հաջի: 21. Կոլա: 22. Կաֆկա: 24. Վեգով: 26. Արախ: 29. Սարկեն: 31. Կոփլով: 34. Առան: 35. Աֆրիկա: 36. Պիզա: 38. Տիկնիկ: 39. Արա: 41. Դումա: 43. Ցոռլ: 45. Մերգելյան: 46. Բյուզանդիա: 47. Արտաշատ: 48. Հերոդոս: 49. Սամուրայ: 51. Խաչատրյան: 52. Կյուրի: 56. Տրոյա: 57. Բիկ: 59. Սար: 65. Իբերիա: 66. Արամբի: 68. Նեգր: 70. Նոկաուտ: 71. Սոմալի: 72. Սորի: 74. Ուլիս: 76. Ակեծ: 77. Լյով: 81. Արաբկիր: 82. Գնացք: 83. Աթիկա: 85. Ղարաբաղ: 86. Օդապարիկ: 87. Նուբար: 88. Լավաշ: 89. «Անաբասիս»: 92. Ռելս: 93. Տեր: 96. Առակ: 97. Կռան: 99. Յարդ: 101. Երազան: 103. Տայմ: 104. Իմձ: 105. Սախս: 106. Կաօս: 107. Տիկ:

Հորիզոնական

2. Արինք: 10. Արածանի: 11. Մուրացան: 13. Խորոված: 15. Տկեն: 16. Վոլս: 18. Վերակացու: 20. Հուկ: 22. Կորոլյով: 23. Լուվր: 25. Քայլ: 27. Սիոն: 28. Նիզամի: 30. Ձնծաղիկ: 32. Ոսիր: 33. Քաղաք: 37. Ասյան: 40. Ագռ: 42. Վերգիլիոս: 43. Զագ: 44. Այրում: 46. Բեկոր: 47. Անոն: 48. Հեքիաթ: 50. Անուխ: 52. Կուբա: 53. Կոռտես: 54. Վահուկի: 55. Լաոս: 57. Բոաս: 58. Կոմս: 60. Ռուդաքի: 61. Պեգո: 62. Ռոալ: 63. Արագոն: 64. Լոռի: 66. Անուբ: 67. Իվան: 69. Բայրոն: 71. Սարդար: 72. Սանա: 73. Մեդուլ: 75. Տոլստոյ: 77. Լիոն: 78. Լոռեն: 79. Արմավ: 80. Բար: 82. Գվատեմալա: 84. Իդծ: 86. Օման: 88. Լիսա: 90. Սանդ: 91. Ուրարտու: 93. Տիփինա: 94. Նեռու: 95. Արիա: 97. Կաֆա: 98. Տիրամայր: 100. Սեր: 102. Ճեմարան: 104. Իման: 106. Կանտ: 108. Միլյուին: 109. Կամսայան: 110. Իլյուշին: 111. Արդյոք:

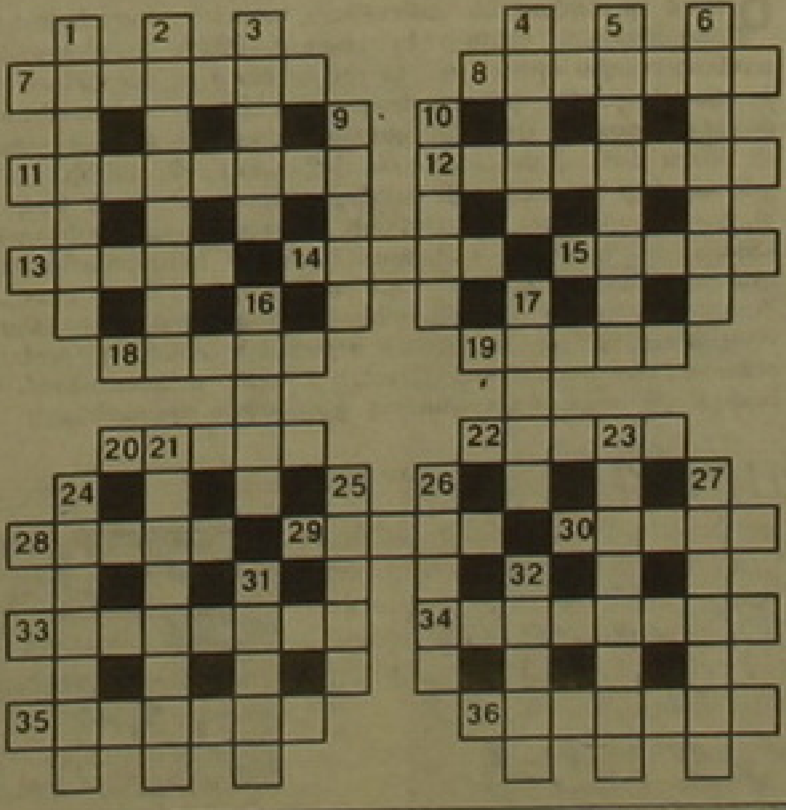

Շաբաթօրյա մրցանակային խաչբառի հաղթող է ճանաչվել ճարտարապետ-ծրագրավորող Քաջիկեն Սահակյանը:
Մրցանակային հաջորդ խաչբառը կտպագրվի «Ազգի» հունիսի 5-ի համարում:
Փորձե՛ք լուծել, եւ արժեքավոր մրցանակը Ձե՛րն է:

ԽԱՉԲԱՌ

Ուղղահայաց

1. Մարքսի հայտնի աշխատությունը: 2. Գետ Հայաստանում, Կոտայքի մարզում: 3. Հրահանգ: 4. Կտորեղենի վաճառական: 5. Զարդ: 6. Խմելու եւ տեխնիկական կարիքների համար օգտագործվող ջրերի հարստացումն օդով: 9. Ամերիկյան աշխարհահռչակ կինոդերասանուհի: 10. Մխիթարյան միաբանության աբբահայր, կրոնաբարոյախոսական եւ գիտական երկերի հեղինակ: 16. Բանաստեղծության կառուցման ձեւ: 17. Բարձրագույն նպատակ, որին ձգտում են մարդիկ: 21. Հոմերոսի պոեմներից: 23. Ծաղկի սրահ Երեւանում: 24. Բեռնավորված ուղտերի շարան: 25. Մահապատիժն իրագործող անձ: 26. Շոկոլադի սալիկի անվանում: 27. Բալզակի ստեղծագործություններից «... կաշին»: 31. Թակարդ, նաեւ՝ մեկին բռնելու խորամանկ միջոց: 32. Էգ եղջերու:

Հորիզոնական

7. Ստորակարգ բույսերի խումբ: 8. Երկրաչափական պատկերների հիմնական բնութագրերից մեկը: 11. Հայ բանաստեղծ՝ Յարճանյան իսկական ազգանունով: 12. Գիր եւ գրենական պիտույքներ վաճառող: 13. Սեւծովյան առողջարան: 14. Մարմնի վերջավորության հատված: 15. Ամինաթթու: 18. Օպտիկական սարք: 19. Հայ պատմաբան, բյուզանդագետ, բանասեր: 20. Հացազգի բույս: 22. Ավստրիացի գրող: 28. Կենդանաշրջանի համաստեղություն: 29. Ֆրանսիացի հայտնի դերասան: 30. Պատահար, դիպված, արտասովոր դեպք: 33. Երկրաչափական մարմին: 34. IV դ. խոշորագույն պաշտամունքային կառույց, որը, ըստ մատենագրական աղբյուրների, կառուցել է Սահակ Նահապետի տոհմից Բադալը (Ողջի գետի ձախ ափին): 35. Չեռնափայտ, ցուրտ, մահակ: 36. Անգլիացի գրող, որն ապրել է Հնդկաստանում եւ գրել պատմվածքներ ջունգլիներում ապրող Մաուգլիի մասին:

Կազմեց Ֆ. ՄԻՆԱՍՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

Օրվա հետքերով

Հայաստանի գազափոխադրման համակարգը հանձնվեց «Արմռոսգազպրոմի» տնօրինությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԵՄ: «Արմռոսգազպրոմ» փակ բաժնետիրական ընկերության Տնօրենների խորհրդի օրերս Մոսկվայում կայացած նիստի եւ նրա բաժնետերերի ժողովի ընթացքում որոշում է կայացվել եւ ստորագրվել ակտ Հայաստանի գազափոխադրման համակարգն այդ հայ-ռուսական ձեռնարկության տնօրինությանը հանձնելու մասին: Այդ մասին հաղորդեց ՀՀ էներգետիկայի առաջին փոխնախարար Կարեն Գալուստյանը:

Նրա ասելով, ձեռնարկված քայլին նախորդել է հսկայական նախապատրաստական աշխատանք: Կառավարական մակարդակով մշակվել եւ հաստատվել է բարձր, միջին եւ ցածր ճնշման այն գազատարերի սարքավորման գնահատման մեթոդիկան, որոնք նախագծվել եւ շահագործվել են 60-ական թվականների սկզբից ի վեր: Դրանց զգալի մասը ֆիզիկական մաշվածության է ենթարկվել, որը հասկանալիս ինտենսիվ է եղել 90-ական թվականների սկզբի էներգետիկ ճգնաժամի շրջանում:

Գալուստյանը պարզաբանեց, որ գազափոխադրման համակարգի արժեքը որոշելիս փորձագետները ելել են այսպես կոչված ձեռնարկությունների գնահատման մեթոդից, որը ենթադրում է ներկա պայմաններում համանման համալիրի ստեղծման հնարավորություն Հայաստանում: Հաշվի առնելով ստեղծված շուկայական կոնյունկտուրան, գործող գներն ու նորմատիվները, դա կպահանջի ավելի քան 750 մլն դոլար: Մեթոդիկայով հաստատված ամորտիզացիոն պահումների եւ մաշվածության, ինչպես նաեւ գործածությունից հանված սարքավորման նախատեսված դուրս գրումից հետո Հայաստանի գազափոխադրման համակարգի գնահատման արժեքը կազմել է 270 մլն դոլար: Անցյալ տարի «Արմռոսգազպրոմի» հիմնադիրների կողմից ներդրված 10 մլն դոլարի հետ միասին այժմ փակ բաժնետիրական ընկերության կանոնադրական կապիտալը հասել է 280 մլն դոլարի:

Ինչպես ընդգծեց էներգետիկայի առաջին փոխնախարարը, հայ-ռուսական գազի ձեռնարկության ստեղծումը Հայաստանի կողմից երբեւէ ստորագրված ամենախոշոր տնտեսական համաձայնագրերից մեկն է: Դրա իրագործումը հնարավորություն կընձեռի խոշոր ներդրումներ ներգրավելու էներգետիկ սեկտորում, բարձրացնելու գազամատակարարման հուսալիությունը, վերականգնելու ջերմամատակարարման համակարգը, լուծելու տարբեր ուղղություններով գազի տարանցման առնչվող հարցերը: «Մենք համատեղ ձեռնարկություն ենք ստեղծել աշխարհի խոշորագույն ընկերություններից մեկի հետ, եւ դա պետք է համարել Հայաստանի կառավարության մեծ ձեռքբերում», ասաց Գալուստյանը: Նա ավելացրեց, որ «Արմռոսգազպրոմի» գործունեությունը թույլ կտա արագացնել բնակչության գազամատակարարման վերականգնումը եւ կմոտեցնի տարածաշրջանային խոշոր նախագծերի իրականացման ժամկետը:

Հիշեցնենք, որ «Արմռոսգազպրոմ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը ստեղծվել է 1997 թվականի օգոստոսի 29-ին Մոսկվայում ստորագրված համաձայնագրին համապատասխան: Նրա հիմնադիրներն են ՀՀ էներգետիկայի նախարարությունը (45 տոկոս), Ռուսաստանի «Գազպրոմ» բաժնետիրական ընկերությունը (45 տոկոս) եւ «Իտերա» միջազգային էներգետիկ կորպորացիան (10 տոկոս):

ՀԱՅԱՑՔ ԵՐԵՎԱՆԻՑ

Լույս տեսավ **«Հայացք Երեւանից»** ամսագրի հերթական՝ մայիսյան համարը:

- Ո՞վ է այսօր հայ մտավորականը:
- Հարցազրույց ԱԺ նախագահ Խոսրով ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ հետ:
- Սիրիայի դեսպանը՝ հայ-սիրիական հարաբերությունների մասին:
- Հայաստան եւ Գերմանիա. օտարացումը կհաղթահարվի:
- Ազգայնականների հաջողությունը Թուրքիայում:

Նաեւ՝ մշակութային, տնտեսական, ելեկտրական, մարզական հետաքրքրաշարժ հոդվածներ, հարցազրույցներ, լուրեր եւ ինչպես միշտ՝ երգիծանք:

«Հայացք Երեւանից», թիվ 2 (14), 1999 թ.:
«Հայմամուլի» կրպակներում եւ անհատ լրագրավաճառների մոտ:

Աշխատանքի հրավեր

Հայ-ամերիկյան համատեղ գործունեություն վարելու համար շտապ պահանջվում է Բիշկեկում մշտական գրանցում ունեցող, ազգությամբ հայ, երիտասարդ, եռանդուն ձեռներեց հաշվիչ տեխնիկայի մատակարարման եւ վերանորոգման աշխատանքների կազմակերպման համար:

Հեռ. 22-13-71 ժամը 18.00-22.00: Դիմումներն ընդունվելու են մինչեւ մայիսի 29-ը ներառյալ:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի

հատուկ դասընթացների բաժին

«Գործնական հանգույց» ծրագիր

«Հարկային եւ մաքսային քաղաքականություններ ու գործարարության զարգացումը Հայաստանում»

Կմասնակցեն

ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի փոխնախարար Գագիկ Արզումանյանը.
Հարկային տեսչության պետի տեղակալ Արմեն Ալավերդյանը.
«Գրանտ Թորնթոն» հայ-կանադական համատեղ ձեռնարկության տնօրեն Հրանտ Վարդանյանը.
«Մտավան» հայ-վրացական տրանսպորտային համատեղ ընկերության նախագահ Արսեն Ղազարյանը.
Հայաստանի վաճառականների միության փոխնախագահ Հովսեփ Պողոսյանը

Հինգշաբթի, մայիսի 27-ին, ժամը 18:00-ին
Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում

Դասախոսությունը կընթանա հայերենով՝ միաժամանակյա անգլերեն թարգմանությամբ

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել **27-16-58**

ՍԻՐԵԼԻ՛ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐ

ԱԺՄ-ն ձեզ հրավիրում է հանրահավաքի:

Ովքե՞ր են ցանկանում դառնալ պատգամավոր եւ ինչո՞ւ: Ի՞նչ ուժեր են պայքարի մեջ մտել:

Ի՞նչ խնդիրներ է հետապնդում ԱԺՄ-ն, ի՞նչ է պետք մեր ժողովրդին:

Ի՞նչ փոփոխություններ կարող են բերել այս ընտրությունները Հայաստանում:

Այս եւ մյուս կարեւոր ու հրատապ հարցերի մասին՝ ԱԺՄ-ի հանրահավաքում, մայիսի 25-ին, ժամը 18:00-ին, Ազատության հրապարակում:

ԱԺՄ

ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՄԱՐԴՈՒ ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՐՔԸ

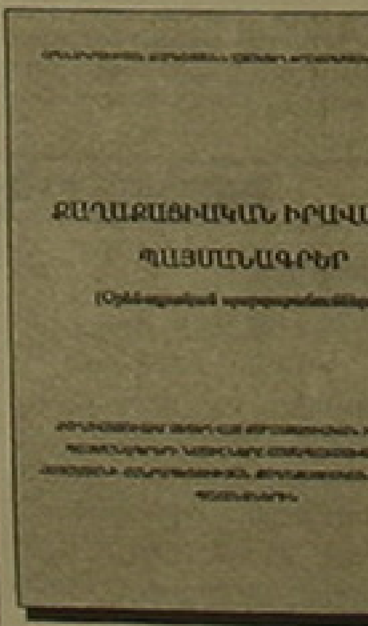

Օրենսդրության զարգացմանն աջակցող իրավագիտական կենտրոնը, որը ժամանակին մշակել է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի նախագիծը, Վլադիմիր Նազարյանի խմբագրությամբ հրատարակել է «Քաղաքացիական իրավական պայմանագրերի նմուշներ՝ օրենսդրական պարզաբանումներով» ժողովածուն:

Գրքում զետեղված են մանրածախ առեւտրի, մատակարարման, հողամասերի, շենքերի եւ շինությունների, բնակարանների, տրանսպորտային միջոցների եւ այլ անշարժ ու շարժական գույքի առուվաճառքի, փոխանակության, ռենտայի, նվիրատվության, վարձակալության, լիզինգի, կապալի, վճարովի ծառայությունների մատուցման, փոխատվության, փոխառության, վարկի, բանկային ավանդի եւ բանկային հաշվի, հանձնարարության, կոմիսիայի, գործակալության, ֆակտորինգի, պահատվության, փոխադրման, առաքման, ապահովագրության, գույքի հավատարմագրային կառավարման համատեղ գործունեության եւ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով նախատեսված պայմանագրերի այլ տեսակների օրինակելի նմուշները, որոնց օգտագործմամբ հեշտությամբ կարելի է կնքել օրենսդրության պահանջներին համապատասխանող ցանկացած պայմանագիր:

ՀԱՐԳԵԼԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐ

Եթե ցանկանում եք, որ Ձեր կնքած պայմանագրերում հստակ սահմանված լինեն կողմերի իրավունքները եւ պարտականությունները, պատասխանատվությունը պայմանագրի խախտման համար, եթե ուզում եք զերծ մնալ դատական վեճերից, գնեք այս ժողովածուն: Այն կդառնա Ձեր սեղանի գիրքը եւ կօգնի կնքելու օրենսդրության պահանջներին համապատասխանող ցանկացած պայմանագիր:

Ժողովածուն վաճառվում է «Անի» կոոպերատիվի գրախանութում ք. Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, թիվ 2 կառավարական շենք:

Ժողովածուի տպագրության կամ որեւէ այլ ձեւով բազմացումն ու տարածումն առանց իրավագիտության կենտրոնի թույլտվության արգելվում է օրենքով:

ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆՆ ԱՋԱԿՑՈՂ ԻՐԱՎԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

25 մայիս

Հ1

9.00 Հայլուր
9.20 Բարի լույս, Հայաստան
10.20 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
11.15 Արտակարգ ալիք
11.30 Ծիծաղի տուն
12.25 Հիք շքերթ
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին («Միր»)
17.00 Հայլուր
17.20 Տունտունիկ
17.40 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
18.30 Հեռուստալոտո
19.00 Ընտրարշավ
Արքանյակային հեռարձակմամբ
19.00 Գ/ֆ «Ժամկետը լոք օր»
21.00 Հայլուր
21.30 1 լուր
21.40 20 վայրկյան
21.45 Ալիսոր
22.10 Գ/ֆ «Երկնագույն տորնադո»
23.40 Հենց այնպես
00.00 Հայլուր
00.20 Արտակարգ ալիք
00.30 Ուշ երեկոյան
01.30 Հեռուստաներկայացում «Էնդիսոցի առեղծվածը»
Արքանյակային հեռարձակմամբ
02.00 Հեռուստասերիալ «Քաղցր զենք»
03.00 Բարի լույս, Հայաստան

Հ2

09.00 Տոմար
11.00 Գ/ֆ «Մոբի Դիկ» (2-րդ մաս)
ավարտին Ալեսսա (կրկնություն)
19.00 Մուլտեր
19.30 Տուրիանդակ
20.00 Աստարեզ
20.45 Կամ... կամ
21.30 Տուրիանդակ
22.15 Հետազոտ Ալբերտ Բազեյանի մասնակցությամբ
23.10 Քարոզարշավ
23.35 Ի դեպ
00.00 Տուրիանդակ
00.35 Անդորր
00.40 Մի անգամ
00.45 Խուժան ալիք
01.05 Գիշերային կինոսրահ գ/ֆ «Արկսի կակաճ տատ»
02.35 Տուրիանդակ

Հ3

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Հանուն սիրո»
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Տիեզերական ոստիկանություն»
16.45 Երջանիկ դիպված
17.30 ...Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Հանուն սիրո»
19.00 Նորություններ
19.15 Գուշակիր մեղեդին
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.10 Թեմա
20.50 Սերիա «Սյոգուն»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.45 Գ/ֆ «Վարյոնիի վերջին գործը» (դերերում Վ. Ստեպանով, Ա. Ուզգանս)
00.10 Թերեւս
00.25 Մոլորությունների հավաքածու. ԱՄՆ, գերտերության վախճանը
00.55 Ֆենիքս Ֆրանսիայի բաց չեմպիոնատ
01.45 Սերիալ «Վատվող գոտի»

РТР

8.00-10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.20 Բոլորի շուրթերին
8.35 Ճանապարհ առանց վտանգի
8.45 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.15 Հերքաղաքի բաժանմունք
10.45 Աղբաններ փոստով
11.10 Սերիալ «Միլենի»
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.40 Լուրեր
12.35 Սերիալ «Երեք բազավորների ճանապարհը»
13.30 Իմ ընտանիքը
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
15.30 Սերիալ երեխաների համար «Հրաշագործը. մեծ վիշապի երկիրը»
16.25 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.15 Երաժշտություն, երաժշտություն...
17.30 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.30 Աշտարակ
19.00 Դետի Տեֆին
19.15 Հումորեսկա եւ առողջություն
19.20 Սերիալ «Բաց գիրք»
20.30 Սերիալ «Այո, պարոն մինիստր»
21.40 Մանրամասներ
21.50 «Անշլագը» ներկայացնում է
22.25 Կինոյի ժամ. Թոմ Բերենջերը «Մնայ պերը» ֆիլմում (ԱՄՆ)
00.20 Ուրախ Օսոը... հետ

ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԱՆՎՃԱՐ
Հայաստանի առեւտուրը ներկայացնող «ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ ՄԵԾԱԾԱԽ ԵՎ ՄԱՆՐԱԾԱԽ» տեղեկագիրքը ձեռնարկություններին տրամադրվում է անվճար:
Զանգահարել 581351, 569393 «ՍՓՅՈՒՌ»

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1055. Տպաքանակը 4000. Ստորագրված է տպագրության 24. 05. 1999. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@